

सायरन, स्फोट आणि मृत्यूचे तांडव

प्रा. सुभाषराव बनसोड
एक बहुआयामी व्यक्तिमत्व

इस्त्रायलमधील दुसऱ्या क्रमांकाचे सर्वात मोठे शहर असलेल्या तेल अवीवच्या समुद्रकिनऱ्यावर मोठी गर्दी होती. १५ जूनपासून सुरू झालेल्या इस्त्रायल-इराण युद्धात तेल अवीव हे इराणकडून सर्वाधिक हल्ले झाले आहेत. तरीही, लोक समुद्रकिनऱ्यावर शांततेचे क्षण घालवण्यासाठी आले होते. संध्याकाळी ६ वाजता अचानक सायरन वाजु लागला. लोकांमध्ये चेंगराचेंगरी झाली. सर्वजण धावत समुद्रकिनऱ्यावर बांधलेल्या बंकरमध्ये लपले. सुमारे ३ मिनिटांनी, एक मोठा स्फोट झाला.

गेल्या एका आठवड्यापासून सायरन, अलर्ट, स्फोट आणि बंकर, इस्त्रायलमधील लोकांचे जीवन यापुरते मर्यादित आहे. शाळ्य, महाविद्यालये, कार्यालये सर्व बंद आहेत. 'बूम.. बूम.. बूम, ऑल द टाइम, एव्हरीवेअर', म्हणजे सर्वत्र, नेहमीच स्फोट होत असतात, असे एक इस्त्रायली तरुणी सांगते. इराणने ४ लाख लोकांसंख्या असलेल्या तेल अवीववर सर्वाधिक हल्ले केले आहेत. इस्त्रायली संरक्षण प्रणाली आयर्न डोमने क्षेपणास्त्रे रोखली, तरीही काही क्षेपणास्त्रे निवासी भागात पडली.

इराण आणि इस्त्रायलमधील सुरू असलेल्या तणावाचे रूपांतर १३ जून रोजी युद्धात झाले. इस्त्रायल आणि इराण सीमा सामायिक करत नाहीत, दोघांमध्ये सुमारे १८०० किमी अंतर आहे. त्यामुळे इराण आणि इस्त्रायलमध्ये क्षेपणास्त्र युद्ध सुरू आहे. आकाशात उडणाऱ्या क्षेपणास्त्रांमुळे दोन्ही देशांचे हवाई क्षेत्र बंद आहे.

इस्त्रायलची सीमा चार देशांना स्पर्श करते. इजिप्त दक्षिणेस आहे. गाझामधील इस्त्रायली कारवाईमुळे, इजिप्तला लागून असलेल्या रफाह सीमेवरून इस्त्रायलमध्ये प्रवेश बंद आहे. लेबनॉन इस्त्रायलच्या उत्तरेस आहे, जिथे हिजबुल्लाहचे नियंत्रण आहे. लेबनॉन आणि इस्त्रायल हे शत्रू देश आहेत. त्यामुळे

त्यांच्यामध्ये कोणताही सीमा तपासणी बिंदू नाही, म्हणजेच कोणताही मार्ग नाही. सीरिया हा इस्त्रायलच्या ईशान्येला आहे. सीरिया हादेखील इस्त्रायलचा शत्रू देश आहे. इस्त्रायलने सीरियाच्या गोलान हाइट्सवर कब्जा केला आहे. त्यामुळे सीरियामधूनही इस्त्रायलमध्ये प्रवेश करण्याचा कोणताही मार्ग नाही.

जॉर्डन आणि इस्त्रायलमधील सीमा दुपारी ४ नंतर बंद होते. जॉर्डन इराण आणि इस्त्रायलच्या मध्ये आहे. त्यामुळे इराणी क्षेपणास्त्रे इस्त्रायलपर्यंत पोहोचण्यापूर्वी जॉर्डनच्या आकाशातून जातात. त्यामुळे इस्त्रायलच्या सीमेवर राहणारे जॉर्डनचे लोक घाबरले आहेत. जॉर्डनचे नागरीक सांगतात, 'आम्ही १००% सुरक्षित आहोत असे म्हणू शकत नाही. सकाळी आणि संध्याकाळी आकाशात क्षेपणास्त्रे उडताना दिसतात. काही क्षेपणास्त्रे जॉर्डनच्या सीमावर्ती भागात पडली आहेत. यामुळे लोक भीतीच्या छायेत आहेत.' 'जॉर्डनमध्ये, सायरनही वाजत नाही. आम्हाला हवेत क्षेपणास्त्रे दिसतात आणि आम्ही सुरक्षित ठिकाणाकडे पळू लागतो. लोक बाहेर जाणे टाळत आहेत. बाहेर खूप धोका आहे, असे ते सांगतात.

'संपूर्ण इस्त्रायल इराणी क्षेपणास्त्रांच्या प्रभावाखाली आहे, घरांजवळ स्फोट होत आहेत'. 'इस्त्रायल सध्या वाईट काळातून जात आहे. युद्धामुळे शाळ्य, महाविद्यालये, कार्यालये बंद आहेत. भीतीमुळे लोक घराबाहेर पडत नाहीत. युद्ध जसजसे पुढे जाईल तसतशी परिस्थिती आणखी बिकट होऊ शकते, असे इस्त्रायलच्या नागरिकांचे म्हणणे आहे.

२०२३ मधील इस्त्रायल-हमास युद्ध आणि सप्टेंबर २०२४ मधील इस्त्रायल-हिजबुल्लाह युद्धापेक्षा हे युद्ध किती वेगळे आहे? यावर नागरीक सांगतात, हमासशी झालेल्या युद्धादरम्यान, दक्षिण इस्त्रायलकडे काही रॉकेट येत असत. तेल अवीवपर्यंत फक्त काही रॉकेट येत असत. हिजबुल्लाहशी

झालेल्या युद्धादरम्यान, उत्तर इस्त्रायललाही तोच धोका आहे. आता संपूर्ण इस्त्रायल इराणच्या नियंत्रणाखाली आहे.' 'तुम्ही इस्त्रायलमध्ये कुठेही असलात तरी, तुम्ही इराणच्या बॅलिस्टिक क्षेपणास्त्रांच्या रेंजमध्ये आहात. जेव्हा बॅलिस्टिक क्षेपणास्त्रे पडतात तेव्हा दृश्य खूप धोकादायक असते. त्यांचा आवाज अनेक किलोमीटर अंतरावर पोहोचतो. हे सर्व खूप भयानक आहे.'

'नवीन घरांमध्ये तळमजल्याखाली सुरक्षित घरे (बॉम्ब निवारा) बांधण्यात आली आहेत. प्रत्येक सार्वजनिक इमारतीत, कार्यालयात, रस्त्याच्या कडेला, हॉटेल्सखाली सुरक्षित घरे आहेत. सरकारने

प्रत्येक घरात सुरक्षित घरे बांधण्याचे निर्देश दिले आहेत. ज्यांच्या घरी सुरक्षित घर नाही त्यांना अशा ठिकाणी राहण्यास सांगितले जात आहे जिथे सुरक्षित घर आहे.'

तेल अवीव, जे सहसा गर्दीचे आणि गजबजलेले असते, ते निर्जन झाले आहे, रेल्वे स्टेशन पूर्णपणे रिकामे दिसते आहे. तेल अवीवचे हाशलोम स्टेशन आयर्लॉन हायवेजवळ आहे. तेल अवीव विद्यापीठ त्याच्या शेजारी आहे. येथे सहसा गर्दी असते, पण सध्या ते रिकामे आहे.

तेल अवीव येथील शाळ्य, कॉलेज बंद असल्याने विद्यार्थी कमालीचे नाराज आणि संतापले आहेत. काही घरात दडून आहेत तर

काही फुटबॉल खेळत असतात. ओरेन नामक १३ वर्षाचा विद्यार्थी म्हणतो, 'परिस्थिती खूप वाईट आहे, पण इस्त्रायल जिंकेल. इस्त्रायलकडे जास्त शक्ती आहे. इराण खूप वाईट आहे.

इस्त्रायल आणि इराण का लढत आहेत?

इस्त्रायलने १३ जून रोजी इराणवर हल्ले सुरू केले. इस्त्रायली सैन्य आयडीएफने इराणमधील अणु आणि लष्करी तळांवर हल्ला केला. यामध्ये तेहरान, नतान्ज आणि इस्फहान यांचा समावेश आहे. या हल्ल्यात २०० हून अधिक लढाऊ विमानांचा समावेश होता. इस्त्रायलचा दावा आहे की, इराण अणुबॉम्ब बनवत आहे. त्यांच्याकडे ९ बॉम्ब बनवण्याची क्षमता आहे. जर असे झाले तर इस्त्रायलला धोका वाढेल. यामुळेच त्यांनी अणु तळ आणि शास्त्रज्ञांना लक्ष्य केले.

हल्ला सुरू झाल्यानंतर, इस्त्रायलचे पंतप्रधान बेंजामिन नेतान्याहू म्हणाले की, इस्त्रायलने काही काळापूर्वीच ऑपरेशन रायझिंग लायन सुरू केले आहे. इस्त्रायलच्या अस्तित्वाला इराणी धोका कमी करण्यासाठी ही एक लक्षित लष्करी कारवाई आहे. जोपर्यंत धोका कायम आहे तोपर्यंत ही कारवाई सुरूच राहील.

आता इस्त्रायल आणि इराणमधील युद्धाचा दुसरा आठवडा सुरू झाला आहे. इस्त्रायल हवाई हल्ले करत आहे. प्रत्युत्तरादाखल, इराण इस्त्रायलवर बॅलिस्टिक क्षेपणास्त्रे आणि ड्रोनने हल्ला करत आहे. त्यांनी तेल अवीव आणि हैफा बंदरावर क्षेपणास्त्रे डागली आहेत.

१८ जून रोजी इराणने स्वदेशी बनावटीच्या सेजिल क्षेपणास्त्राचा वापर केला. त्याची रेंज २ हजार किमी आहे. १८ मीटर लांबीच्या या क्षेपणास्त्राला इराणहून इस्त्रायलपर्यंत पोहोचण्यासाठी फक्त ७ मिनिटे लागतात. इस्त्रायलने दावा केला की त्यांच्या सैन्याने इराणी क्षेपणास्त्र रोखले. हे युद्ध हजारों निष्पाप नागरिकांच्या अकाली मृत्यूला कारण ठरते आहे.

■ ■ ■

श्री संत शिरोमणी नामदेव महाराज

*पंढरीचा वास, चंद्रभागे स्नान,
आणीक दर्शन विठोबाचे..
हेची मज घडो जन्मोजन्मांतरी,
मागणे श्रीहरि नाही दुजे..*

संतांचा महीमा अगाध आहे. जगात असंख्य संत होवून गेलेत आणि तेही

*मुखी सदा नाम संतांचे दर्शन,
जनजनार्दन ऐवा भाव
नामा म्हणे तुझे नीत्य महाद्वारी,
किर्तन गजरी सहस्रप्रेमाचे
जगाच्या कल्याणा संतांच्या विभूती,
देह कष्टविही परोपकारे*

*संत वेची जाना जे देही ऊदास,
गेले अशा पाष नीवारोणी..*

अशी ओळख संतांची आपल्याला करून घेता येईल. या पैकीच परोपकारी संत आपल्या महाराष्ट्रचे आराध्य दैवत असलेल्या पंढरपुर येथे वास्तव्यास होते आणि ते म्हणजे संत नामदेव महाराज.

संत नामदेवांचा जन्म २६ ऑक्टोबर १२७० साली परभणी जिल्ह्यातील नरसी बामनी या लहानश्या खेड्यांत त्यांच्या मामाचे गावी झाला. वडील दामूसेठ शीपी व आई गोणाई यांच्या नवसाला विठोबा पावला व नामदेव जन्माला आला.

*पुत्र वैई ऐसा गुंडा, ज्याचा तीन्ही
लोकी झेंडा'*

अशा त्यांच्या मागणी प्रमाणेच त्यांना विठोबांनी पुत्र दिला होता. कारण बालपणातच नामदेवांनी आई वडीलांना विठोबाला दुध पाजायचे नीमीत्ताने विठोबाचे सगुणरूपात दर्शन घडवून दिले आणि मग तेव्हापासूनच नामदेवांचे विठोबांशी अतुट असे नाते जुळले. वयाच्या अकराव्याच वर्षी नामदेवांचे गोविंदराव सदावर्त यांच्या राजाई नावाच्या मुलीशी लग्न झाले. त्यांना चार मुले व एक मुलगी होती. पुढे संत ज्ञानेश्वर व इतर संत मंडळींशी त्यांचा सहवास बरीच वर्षे लाभला आणि

*संतांचीये पायी हा माझा विश्वास,
सर्वभावे दास झालो त्यांचा*

या अभंगाच्या ओळीप्रमाणेच संतांच्या संगतीत ते राहायला लागले व भागवत धर्माचा प्रचार व प्रसार करायला लागले. एक वेळ चंद्रभागेच्या पात्रात संत मेळ्यात सर्व समवेत जेवण करीत असतांना तुषारीवाय चपाती नेणाऱ्या कुत्र्याच्या रुपात असणाऱ्या विठोबाला त्यांनी अचूक ओळखले होते. तेव्हापासून इतर संतही त्यांना खरे विठ्ठलभक्त म्हणून संबोधत असत.

संत नामदेव भागवत धर्माची पताका घेवून भारत भर

आपल्या अनुयायां सोबत फिरले. द्वारका, मारवाड, हरीद्वार मार्गे पंजाब मध्ये जावून अमृत्सर जिल्ह्यातील भतविंड या गावात भागवत धर्माचा प्रचार करण्यासाठी गेले असता त्याच गावातील एका अडोली नांवाच्या विधवा स्त्रीचे बोहरदास' नावाचे मुलाला नामदेवांनी मरता,मरता

वाचविले व त्याला अनुग्रह दिला.. बाजुच्या घुमान या गावामध्ये बोहरदासाने संत नामदेवाचे भव्य दिव्य असे एक मंदीर बांधले. अजुनही त्या मंदीराचे कामकाज बोहरदासाचे वंशज पाहतात. संत नामदेव घुमान येथे १० वर्षे होते ते संक्रातीचे दिवशी पंढरपुरकडे रवाना झाले म्हणून घुमान या गावी संक्रातीचे दिवशी यमुनांमधे पायी भव्य यात्रा भरते.

संतांच्या समवेत त्यांनी बरीच तीर्थे केली. त्याची आठवण म्हणून तीर्थावळी या अभंगामध्ये त्यांनी रचना केली आहे. त्यांच्या भक्तीमध्ये शक्ती होती. बीकानेर जवळील एका ओस पडलेल्या विहीरीस त्यांनी भक्तीच्या जोरावर पाणी लावले. औढा नागनाथ येथील मंदीराची दिशा त्यांच्या किर्तनाचे बदलली हे सर्वश्रुत आहेच. ते आपल्या अभंगात म्हणत

*नामा म्हणे तया असावे
कल्याण,*

ज्यामुखी नीधान पांडुरंग
संत ज्ञानेश्वरांचे चरीत्र लिहीणारे पहीले कवी संत नामदेव... अहो त्यांनी तर पंजाबात जावून नामदेवकी मुखबानी हा ग्रंथ लीहीला. त्यांनी आपल्या जीवनात २३७५ अभंगांची रचना केली. अलीकडेच अकोला जिल्ह्यातील कानशीवणी गावा जवळील खेडा भागाई या लहानश्या खेड्या बाहेरील एका

नदीचे प्रवाहात एका शेतकऱ्याला सुंदर अशी नामदेवाची पाषाणाची मुर्ती सापडली. त्याने गावकऱ्यांना सांगितले गावकऱ्यांनी ती मुर्ती गावात नेवून गावात छानसे लहानसे मंदीर बांधले आणि आता तर मंदीराचे मोठ्या देवालयात रूपांतर होत आहे असे समजले. ते नेहमी म्हणत....

नामा म्हणे केशवराजा, केला नेम चालवी माझा
असे हे विठ्ठलभक्त नामदेव १२७० ते १३५० म्हणजेच ऐंशी वर्षे जीवन जगले. आणि शेवटी १३५० मध्ये पंढरपुरात विठ्ठल चरणी लीन झाले. संत नामदेवांच्या किर्तनात श्रोते सर्व तर मुग्ध होतच पण प्रत्यक्षात पांडुरंगही नाचतअसे आणि म्हणून तर म्हटले आहे

*नामदेव किर्तन करी,
पुढे देव नाचे पांडुरंगा*

**महेश हरिभाऊ खंडाळकर
दहिगाव, तेलहारा, जि. अकोला.
९६०४३७३९५५**
■ ■ ■

धर्माधिष्ठित सैनिक शिक्षणाची आज गरज
आजच्या तरुण पिढीकडे पाहिले, तर ती शरीर कमावण्यासाठी जिममध्ये जाते, कराटे, ज्युडो अशा कला शिकते. मात्र, या शारीरिक ताकदीसोबत मानसिक शिस्त, त्यागाची भावना आणि समाजासाठी काही करण्याची प्रेरणा दिसत नाही. बरेच लोक या कला शिकतात, पण त्या कौशल्यांचा वापर समाजाच्या रक्षणासाठी फारसा होताना दिसत नाही.

सध्या महाराष्ट्र सरकारने विद्यार्थ्यांना पहिलीपासूनच सैनिकी शिक्षण देण्याचा विचार सुरू केला आहे. हा निर्णय निश्चितच स्वागतार्ह आहे. मात्र, हे शिक्षण केवळ सैनिकी मर्यादित न राहता त्याला धर्मशिक्षणाची जोड दिली गेली पाहिजे.

**वाचक
लिहितात**

छत्रपती शिवाजी महाराजांना त्यांच्या मातोश्री जिजाऊंनी रामायण, महाभारत यांसारख्या धर्मग्रंथांमधून नीती, शौर्य, त्याग यांचे शिक्षण दिले. त्याचवेळी दादोजी कोंडदेव यांनी त्यांना युद्धकलेचे आणि राज्यकारभाराचे शिक्षण दिले. या दोन्ही शिक्षणातूनच हिंदवी स्वराज्याची बीजे रोवली गेली. त्यामुळे प्रत्येक हिंदू विद्यार्थ्याला धर्म आणि शौर्याचे शिक्षण मिळाले, तर तोही देशासाठी मोठे कार्य करू शकेल.

सैनिकी शिक्षणासोबत धर्माधारित नीतीमूल्यांचे शिक्षण मिळाले, तर अशा संतुलित शिक्षणातून शूर, सुसंस्कृत आणि समाजहिताची भावना असलेली पिढी तयार होईल.

■ **सौ. रमा देशमुख**
नागपूर.

एखाद्या व्यक्ती कडे मर्यादपेक्षा जास्त सोनं असल्याच्या माहिती वरून इन्कमटॅक्स घरी धाड टाकू शकतात का?

आपण गेल्या काही आठवड्यांपासून सोन्या मधील गुंतवणूक व इन्कमटॅक्स या बद्दल सविस्तर अभ्यास करत आहोत.

आपण अत्यंत महत्त्वाचा व चर्चितला जाणारा विषय बघितला की विवाहित महिला, अविवाहित महिला आणि पुरुष यांना माफी लिमिट मध्ये (exemption limit) किती सोनं कशा प्रकारे व कोणत्या फार्म मध्ये ठेवता येते. आज आपण पुढील अभ्यास बघणार आहोत जे व्यवहारात खूप उपयोगी ठरावे, जे इन्कमटॅक्स तथा धाडी बद्दल आहे.

प्रश्न – सी.बी.डी.टी. लिमिट पेक्षा जास्त सोनं आहे, या माहिती वर इन्कमटॅक्स अधिकारी घरा वर धाड टाकू शकतात का ?

■ सी.बी.डी.टी. म्हणजे सेन्ट्रल बोर्ड ऑफ डायरेक्ट टॅक्सेस असा फुल फॉर्म असून यांनी 11 मे 1994 साली एक सक्च्युरल काढले आहे. त्या सक्च्युरल प्रमाणे आपण पूर्वीच्या लेखात बघितले आहे कि, विवाहित महिला तथा पुरुष हे किती सोन्याचे दागिने आपल्या कडे ठेवू शकतात.

आता सोन्या भाषेत प्रश्न असा आहे की एखाद्या व्यक्तीकडे सी.बी.डी.टी. यांनी घातलेल्या मर्यादपेक्षा जास्त सोन्याचे दागिने असल्याची माहिती इन्कमटॅक्स अधिकार्यांना मिळाली तर या माहितीच्या आधारावर इन्कमटॅक्स अधिकारी घरावर धाड टाकू शकतात का?

घरावर टाकलेली धाड ही रात्रदिवस चालू असते कारण ही धाड इन्कमटॅक्स कायद्याच्या कलम 132 खाली टाकलेली असते. बॉम्बे हायकोर्ट यांनी डायमंड स्टार एक्स्पॉट लिमिटेड विरुध्द डायरेक्टर जनरल ऑफ इन्कमटॅक्स (इन्व्हेस्टिगेशन) [2005] 278 ITR 36/[2005] 143 Taxman 16

(Bom) या केस मध्ये असा महत्वपूर्ण निर्णय दिला की फक्त माहितीच्या आधारावर इन्कमटॅक्स अधिकार्यास इन्कमटॅक्स कायद्याच्या कलम 132 खाली धाड टाकण्याचा अधिकार नाही.

इतकेच काय तर अशी धाड चुकून इन्कमटॅक्स अधिकार्याने टाकलीच तर जप केलेले सोने, चांदी आणि ज्वेलरी चे दागिने हे अवैध ठरवले जातील. वरील निर्णय करदात्याच्या हिताचे असून प्रत्येक करदाता व्यक्तीस त्याची माहिती असणे अत्यंत हिताचे असल्याचे ही उच्च न्यायालयाने सांगितले.

प्रश्न – सोन्याचे दागिने मोजताना इन्कमटॅक्स

ऑफिसर यांनी वजनाने न मोजता पैशाने दागिन्याची किंमत ठरवली तर कायद्याने चालेल का ?

■ सी.बी.डी.टी. यांनी 11 मे 1994 ला जे सक्च्युरल काढले आहे त्या अनुसार करदात्याचे दागिने हे ग्रॅम मध्ये मोजणे आवश्यक आहे. ही कायद्याची मर्यादा वजनाने आहे कारण दरवर्षी सोन्याची किंमत ही कमी जास्त होत असते. म्हणून सोन्याचे दागिने मोजताना वजनाने मोजावे न की किंमती प्रमाणे असा सी.बी.डी.टी. सक्च्युरलचे अर्थ आहे.

पुढील लेख मालेतील अभ्यासात आपण बघणार आहोत की शेती च्या उत्पन्नावर इन्कमटॅक्स लागत नाही मग शेतीच्या उत्पन्नातून सोन खरेदी केल्यास इन्कमटॅक्स लागतो का ?

ज्या जागरूक वाचकांना काही सुचना किंवा इन्कमटॅक्स संबंधी काही सुचना किंवा इन्कमटॅक्स संबंधी काही प्रश्न विचारायचे असतील त्यांनी 9422218428 या नंबर वर फक्त whatsapp message करावे,

■ ■ ■

मला अमरावतीत येऊन साधारणपणे २५ वर्षे झालीत. सुरुवातीच्या ८-१० वर्षांच्या धडपडीनंतर वैद्यकीय व्यवसायात स्थावर झाल्यानंतर प्रा. सुभाष बनसोड सरांचा परिचय झाला. त्याआधी २००० मध्ये दवाखान्याच्या बांधकामाकरिता लागणाऱ्या टाईल्स, कोटा व मार्बल्स त्यांच्याकडूनच घेतले होते. एका निष्णात यशस्वी व्यवसायिकते पत्नीकडे जाऊन अगदी Personal Touch देऊन त्यांनी मला मदत केली होती. फारसा परिचय व ओळख

नसताना त्यांचा प्रामुख्याने उल्लेख करावेसे वाटते.

त्यानंतर २०१० च्या दरम्यान सरांनी मला अमरावती संगीत कलोपासकचे आजीवन सभासद करून घेतले. त्यामुळे सरांसोबत सहवास व संपर्क वाढत गेला. कोणताही आडपडदा न ठेवता मोकळेपणाने बोलणे; देहबोली प्रसन्न व प्रफुल्ल ठेवणे, कोणत्याही नर्मविनोदास खुलून व हसून दाद देणे. ही त्यांची प्रमुख स्वभाव वैशिष्ट्ये, या गुणवैशिष्ट्यांमुळे आमचे स्नेहसंबंध हळू व वृद्धिंगत होत गेले, तसे पाहिले तर वयाच्या दृष्टिने आम्हां दोघांमध्ये अर्ध्या पिढीचे अंतर आहे. पण सरांचा एवढा मोठेपणा की त्यांनी हे अंतर कधीच भासू दिले नाही.

हळूहळू माझा वैद्यकीय क्षेत्रामध्ये व व्यवसायामध्ये संपूर्ण बनसोड परिवार व त्यांचे आप्तस्वकीय माझ्याशी जुळत गेले. सरांची ज्येष्ठता, जनसंपर्क, सामाजिक स्थान व औद्योगिक यश या संवांच्या आधारे सरांना अमरावती शहर किंवा बाहेरसुद्धा कुठेही व कोणताही मोठा व निष्णात डॉक्टर, स्पेशालिस्ट व दवाखाना सहज उपलब्ध होऊ शकतो. पण आमची मने व विचार असे जुळले की मी बालरोग तज्ञ व स्त्रीरोग तज्ञ व प्रसूतीशास्त्र असून सुद्धा त्यांनी मला त्यांच्या कुटुंबाचा व गोतावळ्याचा फौमली डॉक्टर करून टाकले.

कुठलीही वैद्यकीय अडचण असेल तर सर मला पहिले विचारातील व विचारायचे आणि मी माझ्या परीने त्यांनी माझ्यावर टाकलेला विश्वास सार्थ ठरविण्याचा प्रयत्न करतो, हा त्यांचा मोठेपणा व माझ्याकरिता समाधानाची बाब आहे.

प्रा. बनसोड सर फक्त कुठल्याही एका समाजापुरते, संस्थेशी व संघटनेशी बांधील व मर्यादित राहीले नाही तर त्यांच्या समाजाभिमुख व सर्वसमावेशक मनोवृत्तीतून त्यांनी समाजातील सर्व स्तरातील घटकांशी उदा. धर्म, जात, आर्थिकस्तर, सामाजिकस्तर, पद, राजकीय पक्ष, यासर्व बाबीबाबत निरपेक्षतेने व समानते वागून आपले व्यक्तिमत्व समृद्ध केले.

मी सरांच्या व त्यांच्या कुटुंबीयांच्या संपर्कात आल्यामुळे त्यांच्या स्वभाव वैशिष्ट्यांच्या एका विशेष पैलूबाबत सविस्तर उल्लेख करू इच्छितो, तो म्हणजे सरांची कुटुंबवत्सलता.

फक्त आपल्या चौकोनी कुटुंबापुरताच विचार न करता आपले भाऊ, बहिण, जावई, भाचे, पुतणे. चुलतभाऊ मुलांच्या व मुलींच्या सासरची मंडळी, गावातील मालगण सगेसोपरे इतकेच काय तर त्यांच्या औद्योगिक: प्रतिष्ठानातील कर्मचाऱ्यांना सुद्धा ते आपल्या कुटुंबीयांप्रमाणे वागवितात. या सवर्णिकी कुणाचाही आरोग्य विषयक प्रश्न असला तर सरांचा पहिला फोन येणार, त्याच्या उपचाराविषयी, प्रकृतीविषयी माहिती घेणार व मदत करणार.

स्वतःच्या आजारापेक्षा स्व. शरदभाऊ. प्रभाकरभाऊ, अशोकभाऊ सरांची बहिण स्व. कोकाटे यांच्या करीता त्यांची तळमळ व तगमग मी अनुभवली आहे. चि.डॉ. राहुल, सौ. मेधा, आर्वा, आर्यन आजारी असले तर फोन तर करतील पण त्यांच्या मावारी येवून त्यांच्या तब्येतीविषयी प्रत्यक्ष भेटून चौकशी करणार (सौ. वहिणी मात्र त्यांची तब्येत एवढी चांगली ठेवतात की सरांना काही सेवा करायची संधीच देत नाहीत)

त्यांच्या औद्योगिक प्रतिष्ठानातील सर्व कर्मचारी व त्यांच्या कुटुंबियांची ब्राम्हणवाडा येथील शाळेतील कर्मचारी, त्यांच्या शेतातील कामगार यांच्या बाबतीत सुद्धा तेवढीच आस्था व तळमळ बाळगतात सर स्वतःच्या व्यवसायात, शिवाजी शिक्षण संस्थेच्या कामकाजात, ब्राम्हणवाडा येथील संस्थेच्या व्याप, सामाजिक व कौटुंबिक कार्यात स्वतःला कायम गुंतवून ठेवतात. खूप गुंतने व त्या अनुषंगाने सतत कार्यरत रहाणे यामुळे त्यांचे स्वतःचे आरोग्य आजच्या घडीला ठणठणीत आहे. त्यांना आजच्या सहस्रचंद्रदर्शन सोहळ्यानिमित्त मी व माझ्या कुटुंबियांकडून हार्दिक शुभेच्छा व्यक्त करतो व त्यांच्या शुभशिवार्दाची अभिलाषा करतो. आपले उर्वरित आयुष्य असेच आनंदाने, समाधानाने, कर्तव्यपूर्तीचे व आरोग्याचे जावो या करिता शुभेच्छा, आपल्या शंभराव्या वाढदिवसाला सुद्धा असाच एक लेख लिहिण्याची मनातील मनिषा ठेवून समारोप करतो.

डॉ. संजीव बोराडे

■ ■ ■

पावसाळ्यात हरभरा खाणे देखील टाळावे. हरभरा डाळ खाल्ल्याने अपचन आणि पोटात जळजळ होण्याची समस्या वाढू शकते. जेव्हा जेव्हा तुम्ही बीन्स खाता तेव्हा ते उकळताना तयार होणारा पांढरा फेस काढून टाका. या फेसामुळे अपचन आणि गॅस होऊ शकतो.

याशिवाय, डाळींमध्ये हळद, हिंग, जिरे आणि आले असे मसाले घाला, ज्यामुळे ते पचण्यास सोंपे होतात. पावसाळ्यात आरोग्याची विशेष काळजी घ्या.

अश्वीकायन
प्रा. अशोक सारडा
महेंदर
(९४२९३४३३९३)

होल्डींगज

अनधिकृत होल्डींगजर लावावा नगरपालिकेने दंड शहराच्या विदुषीकरणाला बसेल काही अंशी खंड ...!

सुंदर व स्वच्छ शहर आपले ठेवू या घंटा गाडी मध्येच कचरा सारा टाकू या ...!

१० जून रोजी सीबीएस न्यूजने सूत्रांच्या हवाल्याने अमेरिकन अधिकाऱ्यांना सांगितले होते की, इस्रायल इराणमध्ये लष्करी कारवाई करण्याची पूर्वतयारी करत आहे. अमेरिकेला भीती होती की इस्रायलने इराणवर हल्ला केल्यास इराण शेजारी इराकमधील काही अमेरिकन लष्करी तळांवर हल्ले करून प्रत्युत्तर देऊ शकतो. १२ जूनच्या रात्रीपासून इस्रायलने इराणवर प्रथम क्षेपणास्त्रांचा वर्षाव, त्यापाठोपाठ विमाने आणि द्रोणद्वारे हल्ले सुरू केले. इस्रायलने केलेल्या या भीषण हल्ल्यात

ही युद्धखोरी कुठे नेणार?

इराकचे सैन्य, हवाई संरक्षण प्रणाली आणि आण्विक कार्यक्रमाच्या दृष्टीने अतोनात नुकसान झाले. इराण लष्कराचे मुख्य अधिकारी प्रमुख हुसेन सलामी आणि मेजर जनरल बघेरी यांच्याबरोबर कैक कमांडर तसेच सहा शास्त्रज्ञदेखील मरण पावले. प्रत्युत्तरादाखल इराणनेदेखील इस्रायलवर क्षेपणास्त्रांद्वारे हल्ले केले. त्यांनी इस्रायलच्या तेल अविवसह इतर प्रमुख शहरांचे नुकसान झाले. पाश्चात्य गुप्तचर संस्थांनी २००२ मध्ये इराणचा गुप्त आण्विक कार्यक्रम उघड केला होता. त्यानंतर बरीच वर्षे इराणी अधिकारी उघडपणे अण्वस्त्रे तयार करण्याची धमकी देत होते. मध्यंतरी हेलिकॉप्टर अपघातात इराणचे अध्यक्ष आणि परराष्ट्र मंत्री ठार झाले तेव्हाही त्या घटनेत इस्रायलचा हात असल्याचे आढळल्यास गंभीर परिणाम ला सामोरे जावे लागेल, अशी धमकी इराणने दिली होती. त्यावेळीदेखील इराण अण्वस्त्रसंपन्न असल्याची शंका जगाला आली होती. डिसेंबर २०२४ मध्ये इराणचे माजी परराष्ट्रमंत्री कमल खराझी यांनी इस्रायलला सरळ सरळ आण्विक हल्ल्याची धमकी दिली. तेव्हापासूनच अस्वस्थ असणाऱ्या इस्रायलकडून इराणवर मोठा हल्ला होणार हे निश्चित होते. तसा तो झाला आणि जगभरात गदारोळ माजला.

इराणकडे आधीच अण्वस्त्रे आहेत आणि त्यांनी अद्याप त्यांची चाचणी केलेली नाही, असा दावा इराणी संसदेच्या परराष्ट्र धोरण समितीच्या माजी सदस्याने १० मे रोजी केला. अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी प्रसारमाध्यमांशी बोलताना इराण आण्विक हत्यार बनण्याच्या अगदी जवळ पोहचला असल्याचे सांगितले. त्यामुळे या देशावर कठोर निर्बंध लादणे गरजेचे आहे, असे विधान

करत त्यांनी इराणच्या तेल निर्यातीला लक्ष्य करण्याचा आदेश दिला. त्याला प्रत्युत्तर म्हणून इराणने इस्रायलची ढाल बनून उभ्या असलेल्या अमेरिकेलाही युद्धाच्या आगीत जाळण्याची धमकी दिली. या धमकीच्या पार्श्वभूमीवर अमेरिकेने अरबी समुद्रात लष्कराची तैनाती वाढवली. इस्रायलची सुरक्षितता हे अमेरिकेला चिंता वाटण्याचे कारण नव्हे, तर इराणच्या अण्वस्त्र संपन्नतेबाबतही अमेरिका साशंक आहे. म्हणून अमेरिकेने इस्रायलच्या आडून इराणवर हल्ले केले, असे म्हणायला जागा आहे. इस्रायलला इराणच्या

अणुबॉम्बनिर्मितीच्या प्रयत्नांची आणि ते लपवून ठेवल्याची शंका आहे. आपल्या अस्तित्वाचा प्रश्न निर्माण झाल्यास इराण शत्रूराष्ट्रांवर अण्वस्त्र हल्ला करण्यास कदापी कचरणार नाही. कट्टरवादाची पार्श्वभूमी असलेले काही देश युद्धप्रसंगी काय निर्णय घेतील याची कोणताच देश हमी देऊ शकत नाही. या व्यतिरिक्तही अमेरिका आणि पाश्चिमात्य देशांना इराणबाबत भीती वाटते.

अण्वस्त्रे बनवण्याचे तंत्रज्ञान इराणने पाकिस्तानकडून मिळवले असण्याची शंका आहे. आपल्या देशात अतिरेकी संघटनांना थारा

अण्वस्त्रे बनवण्याचे तंत्रज्ञान इराणने पाकिस्तानकडून मिळवले असण्याची शंका आहे. आपल्या देशात अतिरेकी संघटनांना थारा

देणाऱ्या पाकिस्तानकडे असलेली अण्वस्त्रे कितपत सुरक्षित आहेत, याबद्दलही साशंकता आहे. तीच परिस्थिती इराणच्या बाबतीतही आहे. सीरिया, येमेन, पॅलेस्टीन आणि लेबनॉनमध्ये असलेल्या इस्रायलविरोधी हमास आणि हिजबुल्लाह यांच्या हाती ही अण्वस्त्रे पडल्यास अवघ्या जगात हाहाकार उडेल, ही भीती व्यक्त करताना इस्रायलने इस्फहान अणु तंत्रज्ञान केंद्राजवळ हल्ला केला होता. यामध्ये अणु संशोधन अणुभट्टी, युरेनियम रुपांतरण प्रकल्प आणि इंधन उत्पादन प्रकल्प आहे. पण त्यावेळी या हल्ल्यात इराणच्या अण्वस्त्र केंद्रांना इस्रायलने थेट लक्ष्य केले नसले तरी, इराणच्या नेतृत्वाने आपल्या

आण्विक धोरणावर पुनर्विचार करण्यासाठी धमकी म्हणून हे हल्ले केल्याचे इस्रायलने स्पष्ट केले. मात्र तरीही इराणने आपला आण्विक कार्यक्रम पुढे चालू ठेवल्याने १२ जून रोजी इस्रायलने इराणच्या आण्विक ऊर्जा प्रकल्पावर हल्ले केले.

गेल्या काही दिवसांपासून इस्राएल आणि इराणमधील तणाव त्यांच्या पारंपारिक प्रॉक्सी स्वभावापासून दूर गेला आणि एकमेकांच्या प्रदेशांवर थेट हल्ल्यांच्या रूपात प्रकट झाला. इराणच्या आण्विक समस्येवर वेळेवर आणि गैरलष्करी तोडगा काढण्याची गरज वाढली म्हणूनच ट्रम्प यांनी दुसऱ्यांदा अमेरिकेच्या राष्ट्राध्यक्षपदी आल्यावर इराणवर व्यावसायिक निर्बंध लादायला सुरुवात केली. पण आजवरचा इतिहास पाहता इराण त्याकडे कितपत गांभिर्याने पाहील याबाबत इस्रायल साशंक होता. त्यातूनच या देशाने मोसाद या आपल्या गुप्तचर यंत्रणेद्वारे इराणच्या आण्विक कार्यक्रमाची गुप्त माहिती काढली आणि कथित धोका लक्षात येताच हे हल्ल्याचे पाऊल उचलले, असे म्हणायला जागा आहे. गेल्या अनेक वर्षांपासून इराणने हमास आणि हिजबुल्लासारख्या इस्रायलविरोधी दहशतवादी संघटनांना पाठिंबा म्हणून शस्त्रास्त्रे खरेदीसाठी खूप पैसा खर्च केला. त्यामुळे त्यांना इस्रायलशी दोन हात करायला मदत झाली. इराण या दहशतवादी संघटनांना मदत म्हणून लष्करी तळ, शस्त्रास्त्रांचे डेपो आणि क्षेपणास्त्र कारखाने चालवतो. इस्रायलच्या मते इराण गुप्तपणे अण्वस्त्रनिर्मिती करण्याच्या मार्गावर असून त्याची युरेनियम समृद्धीकरणाच्या क्रियाकलापांची व्याप्ती अज्ञात आहे. अशा परिस्थितीत इराणने अण्वस्त्रनिर्मिती केल्यास ती दहशतवादी संघटनांच्या हाती लागण्याची शक्यता आहे. अशी अण्वस्त्रे दहशतवाद्यांकडून कोणाही देशाविरुद्ध वापरली जाण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. म्हणूनच इस्राएल इराणविरुद्ध करत असलेल्या कारवाईला अमेरिकेसाठी पाश्चात्य देशांचा ठाम पाठिंबा असेल.

यातून अगदी जागतिक युद्धाला सुरुवात होण्याची शक्यता नसली तरी हिजबुल्लाह दहशतवादी संघटनेमुळे लेबनॉनसारखा एखाद दुसरा देश यात ओढला जाण्याची शक्यता आहे. एका वेळी पाच—सहा राष्ट्रांशी दोन हात करणाऱ्या इस्रायलला त्याने फारसा फरक पडत नसला तरी यावेळी इस्रायलने इराणवर केलेले हल्ले पाहता कोणाचाही विरोध न जुमानता आरपारची लढाई करण्याचा इरादा केल्याचे स्पष्ट जाणवत आहे. इस्रायलने इराणच्या अण्वस्त्र कार्यक्रमाचे अतोनात नुकसान केल्यावर

मारुतराव गेले... त्यांनी पक्षी, प्राणी, झाडे, वाळव्या अशा सगळ्या विषयांवरच भरपूर लिहिले. निसर्गातील कोणताही विषय त्यांनी वर्ज्य ठेवला नाही. अनेकांच्या वाचनात बाळपावलांच्या, संस्कारक्षम वयातच मारुतरावांचे हे लिखाण आल्यामुळे थारावून टाकणारे वातावरण निर्माण झाले, यात शंका नाही. यांच्या लिखाणातून निसर्ग किती मोठा तसेच रंजक

निसर्गवाचक हरपला

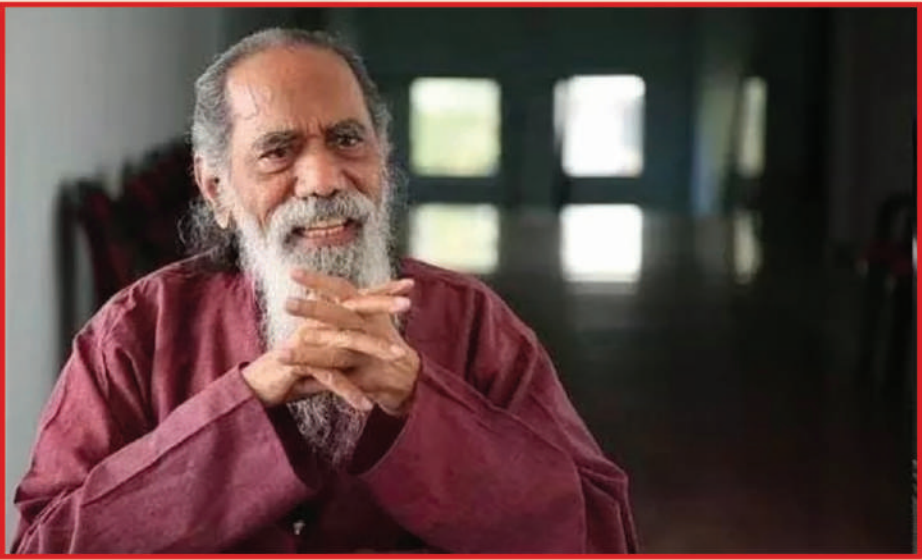
आहे, हे अनेकांना समजले. आयुष्यातील खूप मोठा काळ निसर्गाशी रममाण होण्यात, तो समजून घेण्यात घालवलेले आणि अलिकडेच ‘पद्मश्री’ पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आलेले ‘अरण्यऋषी’ मारुती चितमपल्ली यांच्या निधनाची बातमी अस्वस्थ करणारी आहे. असंख्य लोकांना, काही पिढ्यांना निसर्गाचे अक्षरशः वेड लावणारे हे नाव आता काळाच्या उदरात गडप झाले आहे. त्यांनी आपल्या अनुभवसंपन्न लिखाणाद्वारे, निरीक्षणांद्वारे लोकांच्या मनात उत्सुकताच निर्माण केली नाही तर तो किती सुंदर आहे हे दाखवून दिले. हे निसर्गाबरोबरच स्थानिक लोकांशी नाळ जोडणारे व्यक्तिमत्त्व होते. त्यांच्या व्यक्तिमत्वातील हे एक वेगळेपण म्हणावे लागेल. बरेचदा लोक स्वतंत्रपणे लिखाण करतात. त्यात त्या व्यक्तीच्या मनोगताला महत्त्वाची जागा असते. पण मारुती चितमपल्ली यांची नाळ निसर्गाबरोबरच स्थानिक वाटाडे, रहिवासी, आदिवासी, मजूर अशा अनेकांशी घट्ट जुळली होती. परिणामस्वरूप त्यांच्या लेखनामध्ये निसर्गातील रमणीयतेबरोबरच त्यांचेही अस्सल संदर्भ आले. ते तपासून पाहणे आदी गोष्टी पुढच्या आहेत. पण मुळात या शैलीमुळे त्यांच्या लेखनामध्ये, कामामध्ये एक प्रकारचा जिवंतपणा आला.

आयुष्यभर निसर्गपूजक राहिलेल्या या व्यक्तीने लिहिलेल्या पुस्तकांमधून आपल्याला अनेक कथा वाचायला मिळतात. लिखाण करत असताना त्यांना भावलेले अनेक नवीन शब्द आपल्या लिखाणात आवर्जून आणले. अर्थात ते शब्द पूर्वी अस्तित्वात नव्हते अशातला भाग नाही. झाडीबोलीमध्ये ते शब्द होतेच. पण मारुतरावांनी हे शब्द आपल्या लेखनामध्ये आणले आणि सर्वसामान्यांना त्यांचा परिचय घडवला. त्यांनी ईशान्य महाराष्ट्रातील, विदर्भातील निसर्गाचा ठेवा मोठ्या जनसमुदायापर्यंत पोहोचवण्याचे काम इतक्या प्रभावी पद्धतीने केले की हे करता करता जणू काही तेच या दोहोंमधला सेतू झाले. त्यांची निरीक्षणे अनेकांना अभ्यासास प्रवृत्त करणारी होती. अशा प्रकारे निसर्ग दीर्घकाळ जवळून बघणारा,

त्यावर प्रेम करणारा, त्याच्याशी एकरूप होणारा आणि एकेक आविष्कार अनुभवत एक प्रकारे त्याला शरण जाणारा माणूस असेच त्यांचे वर्णन करावे लागेल. एकदा अशी समरसता साधली की निसर्गदेखील पाठीवर कौतुकाची थाप देतो. हे भाग्य मारुतरावांना लाभले होते, असे म्हटल्यास अतिशयोक्ती ठरणार नाही.

मारुतरावांनी लिखाणामधून आपले अनुभव मांडले. लोकांनी पुस्तकांमधील शब्द वाचले, पण त्याव्यतिरिक्त

होते. वाचक त्यात अडकतो. त्यांच्या निरीक्षणांना शास्त्राची साथ आहे का, हे वा यासारखे मुद्दे तूतूस बाजूला ठेवू या. या वादात आता पडायला नको. पण त्यांचे वाचकांपुढे मांडणेदेखील अत्यंत महत्त्वाचे होते कारण तरुण पिढीसमोर अशा प्रकारच्या निरीक्षणांची मांडणी केल्यामुळे समोर एक आव्हान उभे राहिले हे नक्की. त्यातूनच असे खरेच होते का... हे पडताळून बघण्यासाठी अनेकांची पावले निसर्गाकडे वळली. त्यांनी एक प्रकारे अनेकांच्या मेंदूला, विचारांना खुराक पुरवला. मुख्य म्हणजे आपली निरीक्षणे तपासून बघण्यासाठी त्यांनी अनेकांशी

त्यांनी सांगितलेले सगळ्यांनाच समजले असेल असे नाही. पाडावाकरांनी लिहिल्याप्रमाणे ‘शब्दावाचून कळले सारे, शब्दांच्या पलीकडले...’ असे बरेच काही त्यांच्या लिखाणात होते. अर्थातच खऱ्या अर्थी निसर्गाशी एकरूप झालेल्यांना, निसर्गाच्या संवेदना समजणाऱ्या लोकांनाच अशा गोष्टी दिसतात, समजतात. संवेदनांचे मीलन झाल्याखेरीज शब्दांपलीकडच्या जागा सापडणे कठीण असते. कारण चितमपल्लींसारखी व्यक्ती लिहिते, एखादी गोष्ट सांगते तेव्हा त्याच्या आत लपलेले बरेच काही शोधून काढणे सामान्य माणसाच्या आवाक्याबाहेरचे आहे, असे वाटते. म्हणूनच कदाचित जी. ए. कुलकर्णी यांनी ‘त्यांच्या पावलांना रानवाटांची माहेरओढ

मारुती चितमपल्ली निसर्ग, झाडापानांमध्ये, पशूपक्ष्यांमध्येच रमले. हे रमणे त्यांनी शब्दबद्ध केले. चांगली गोष्ट म्हणजे माझ्यासारख्या अनेकांच्या घडल्या वयामध्ये त्यांचे लेखन वाचायला मिळाले आणि एका वेगळ्या जगाबद्दल जाणून घेण्याची ऊर्मी बळावली. त्यांच्या कथा वाचताना गुंतून पडायला

आहिल्य मौफल

रविवार, दि. २२ जून २0२५
पान 0३

काही कट्टरवादी देश युद्धप्रसंगी काय निर्णय घेतील, याची हमी कोणताच देश देऊ शकत नाही. त्यातील एक असलेल्या इराणमध्ये अण्वस्त्रे तयार करण्याची क्षमता आहे आणि अस्तित्वाचा सामना करावा लागला तर हा देश अण्वस्त्रांची निर्मिती करून इस्रायलसारख्या देशांच्या अस्तित्वाला धक्का देऊ शकतो, अशी भीती अमेरिका, पाश्चिमात्य देश आणि इस्रायलला आहे. त्या निमित्ताने पश्चिम आशियामध्ये माजलेल्या युद्धखोरीचा हा वेध.

इराणचे संरक्षणमंत्री मोहम्मद बघेरी यांनी इस्रायलने इराणवरील हल्ले ताबडतोब न थांबवल्यास पाकिस्तान इस्रायलविरुद्ध अण्वस्त्रांचा वापर करेल, असे विधान करून खळबळ उडवून दिली तेव्हा इराणनंतर पाकिस्तानची अण्वस्त्रे इस्रायल आणि अमेरिकेकडून नष्ट केली जातील, अशी अटकळ बांधली जाऊ लागली. त्यानंतर युद्धाच्या पाचव्या दिवशी इराण—इस्रायलमधील संघर्ष विकोपाला जाऊन, इस्राइलचे पंतप्रधान नेतन्याहू यांनी इराणी जनतेने राजधानी तेहरान हे शहर सोडून जावे असे फरमान काढले. एकीकडे इराणचे राष्ट्रपती खामेनी यांना मारल्याशिवाय हे युद्ध थांबणार नाही अशी घोषणा इस्रायलकडून केली जात होती, तर खामेनी कुठे आहेत अशी याची माहिती आमच्याकडे असून आता त्यांना टागॅट करायचा कोणताही इरादा नसल्याचे अमेरिकेने स्पष्ट केले.

अमेरिकेने या हल्ल्यात आपली कोणतीही भूमिका नव्हती हे स्पष्ट केले आहे. ११ जूनला अमेरिकेचे राष्ट्राध्यक्ष डोनाल्ड ट्रम्प यांनी इराणला कोणत्याही परिस्थितीत अण्वस्त्रे बनवू देणार नाही असे वक्तव्य केले होते. १६ जून रोजी कॅनडातील अल्बर्टा येथील कनानास्किंस येथिल जी ७ शिखर

अरण्यऋषी, वन्यजीव अभ्यासक पद्मश्री मारुती चितमपल्ली म्हणजे निसर्गातील ठेवा समाजाला कळावा यासाठी सतत कार्यरत राहणारा सकारात्मक विचाराचा ऊर्जाकोशच. त्यांनी पक्षिकोश, पाणिकोश आणि मत्स्यकोशाचे लेखन केले. त्यांनी वन्यजीव अभ्यासक म्हणून मोठे कार्य केलेच, त्यासोबत मराठीलादेखील मोठे योगदान दिले. असा प्रसिद्ध पक्षीतज्ज्ञ आणि वृक्ष अभ्यासक आपल्यातून जाणे ही मोठी हानी म्हणावी लागेल.

शाहाणपणाकडे त्यांनी जाणीवपूर्वक लक्ष वेधले. त्यांचे हे योगदान अत्यंत महत्त्वाचे वाटते. व्यंकटेश माडगुळकर त्यांच्या लिखाणातून एखादा रामोशी उभा करतात तर गोनीदांना ‘माचीवरला बुधा’ साद घालतो. अगदी त्याच पद्धतीने मारुतरावांवर स्थानिकांची भुरळ होती,

असे वाटते. या क्षेत्रातील मारुतरावांच्या योगदानाबद्दल बोलायचे तर असे म्हणता येईल, की त्यांनी लोकांना निसर्गाकडे जाण्याचा संदेश दिला. निसर्गाकडे बघण्याची वेगळी दृष्टी दिली. कारण तिथे गेल्यानंतरच आपल्याला अनेक प्रश्नांची उत्तरे सापडतात, असे त्यांचे म्हणणे होते. माणूस निसर्ग समृद्ध करत नाही तर निसर्ग माणसाला समृद्ध करतो. मारुतरावांनी आपल्या लेखनातून, कामातून हाच विचार देण्याचा प्रयत्न केला.

निसर्गसाधना करायला शिक, असे त्यांनी मला सांगितले होते. नागझिन्यामध्ये साडेचारशे दिवस राहिलो असता ते तेथे आले होते. तेव्हा झालेल्या मनमोकळ्या गप्पांमध्ये ‘मला काहीही नको..’ या विचारस्थितीपर्यंत पोहोचणे म्हणजे निसर्गसाधना... हे त्यांचे वाक्य कधीही विसरण्यासारखे नाही. खरे तर याचा अर्थ समजणे अवघड आहे. ते समजून देण्यासाठी मारुतरावांसारखी ऋषीतुल्य व्यक्तीच लागते. आता त्यांनी आपला निरोप घेतला आहे. पण अशा विचारांच्या माध्यमातून त्यांचे स्मरण सतत राहील. भावपूर्ण श्रद्धांजली.

...आणि प्रत्यक्ष भेट झाली: श्रीकांत इंगळहळीकर, वनस्पती अभ्यासक

चितमपल्ली यांची पुस्तके वाचल्यामुळे, त्यांच्या कामाविषयी जाणत असल्यामुळे थेट भेट झाली नसली तरी त्यांच्याबद्दल मोठी उत्सुकता होती. मात्र पुढे ‘आसमंत’ या माझ्या पुस्तकाच्या निमित्ताने प्रत्यक्ष भेटीचा योग आला. या पुस्तकात मी जंगलातील अनुभव मांडले होते. यावर मारुतीसारंनी प्रस्तावना लिहावी, आपले पुस्तक वाचावे असे वाटत होते. मी त्यांना पुस्तक पाठवले होते. त्यानुसार ते पुण्यात आले असता प्रत्यक्ष भेटलो आणि प्रस्तावना लिहिण्यासंदर्भात चर्चा झाली. भेटीनंतर मी त्यांना गाडीतून हॉणला सोडले कारण त्यावेळी सागरी जलचरांचा अभ्यास करण्यासाठी त्यांचा मुक्काम तिथे होता. ही व्यक्ती जंगल, प्राणी, पक्षीच नव्हे तर, समुद्रातील जीवसृष्टीचाही अभ्यास करते, हे तेव्हा मला समजले. जलचरांची नावे, वैशिष्ट्ये, जीवनपद्धती या सगळ्याचा अभ्यास करण्यासाठी ते बरेच दिवस हर्णे या गावात राहिले होते. स्वाभाविकच प्रवासात या विषयी गप्पा झाल्याच, खेरीज हर्णेमध्येही मी त्यांच्याबरोबर दोन—तीन दिवस राहिलो. त्यामुळे त्यांचा जवळून परिचय झाला. या निमित्ताने लक्षात आले की, आवडते काम करण्याची संधी प्रत्येकालाच मिळते असे नाही. पण हाती आलेल्या कामाची आवड उत्पन्न करत त्यात कसे रमता येते याचे दर्शन घडवणारी ही व्यक्ती आहे. त्यांनी कामामध्ये आनंद शोधला आणि कामानिमित्त झालेल्या जंगलातील नियुक्तीला वेगळा आयाम दिला. त्यांनी अनेक गोष्टींची माहिती घेतली आणि आवडलेल्या गोष्टी इतरांपर्यंत पोहोचवल्या. त्यांची ही शैली मला खूप भावते आणि त्याचा प्रभाव जाणवतो. आपल्यापैकी अनेकजण निसर्गात जातात. भवताल बघतात. पण बघताना काही आत्मसात करण्याची, नोंद घेण्याची आणि भावलेले दुसऱ्याशी शेअर करण्याची प्रत्येकाची धारणा असतेच असे नाही. मात्र सरांकडे हा विचार होता. म्हणूनच त्यांनी नोंदवून ठेवलेल्या छोट्या छोट्या गोष्टींमधूनही अनेकांना अभ्यासाचे अनेक विषय मिळाले. अनेकांचे कुतूहल जागृत झाले. निसर्गवाचनातून आपल्याला मिळालेला आनंद त्यांनी लेखन, भाषणे या माध्यमांमधून अनेकांपर्यंत पोहोचवला. अर्थातच या निमित्ताने त्यांनी वनअधिकारी म्हणून मिळालेल्या संधीचे सोने केले. त्यांच्या लिखाणामुळे अनेकजण जंगलाकडे वळले. जंगल कसे वाचायचे हे आपल्याला समजले. आज जंगल सफारीचे नियोजन करता येते. मात्र पायी जंगल फिरण्याच्या त्या काळात जंगलाचे नियम आत्मसात करण्याचे बाळकडू देणारा हा अरण्यऋषी आता आपल्यातून निघून गेला आहे. त्यांना विनम्र आदरंजली. (शब्दांकन: स्वाती पेशवे)

अर बाजार गुंतागुंतीचा वाटू शकतो, त्यात संख्या, चार्ट आणि भीतीदायक वाटणाऱ्या संज्ञा भरलेल्या असतात. असाच एक शब्द म्हणजे लाभांश उत्पन्न गुणोत्तर. ते गुंतागुंतीचे वाटत असेल, तर काळजी करू नका! शेअर्सच्या मालकीवरून तुम्ही किती पैसे कमवू शकता हे स्पष्ट करणारा ‘डिव्हिडंड यील्ड रेशो’ कंपनीने दिलेल्या लाभांशाच्या आधारावर मोजले जाते. डिव्हिडंड म्हणजे लाभांश. काही कंपन्या गुंतवणूक केल्याबद्दल बक्षीस म्हणून भागधारकांसोबत या लाभांशाच्या रूपात ही एक

छोटी रक्कम शेअर करत असतात. सर्व कंपन्या लाभांश देत नाहीत; परंतु त्या दर काही महिन्यांनी शेअरहोल्डर्सना हे पैसे पाठवतात. ‘डिव्हिडंड यील्ड रेशो’ तुम्हाला सांगतो की तुम्ही स्टॉकसाठी दिलेल्या किमतीच्या तुलनेत तुम्हाला किती डिव्हिडंड मिळतो. ते टक्केवारी म्हणून दाखवले जाते. त्यामुळे तुम्हाला डिव्हिडंडमधून किती परतावा मिळत आहे हे समजणे सोपे होते. एखादा स्टॉक खरेदी केला तर मिळणारा ‘डिव्हिडंड यील्ड रेशो’ हा एका रिपोर्ट कार्डसारखा असतो. तो दाखवतो की स्टॉक तुम्हाला त्याच्या किमतीच्या तुलनेत दर वर्षी किती ‘अतिरिक्त रोख’ देतो. ‘डिव्हिडंड यील्ड रेशो’ निवडलेला स्टॉक चांगली गुंतवणूक आहे की नाही, हे ठरवण्यास मदत करतो. स्टॉकवर खर्च केलेल्या प्रत्येक रुपयासाठी तुम्हाला डिव्हिडंडमधून किती उत्पन्न मिळू शकते हे त्यातून दिसते. तुम्ही नियमित उत्पन्न देणारे स्टॉक शोधत असाल तर हे विशेषतः उपयुक्त ठरते. लाभांश म्हणजे नफ्याचा वाटा. कंपनीस संपूर्ण आर्थिक वर्षात मिळवलेल्या नफ्यातील काही भाग आपल्या

परामर्श

हेमंत देसाई, ज्येष्ठ पत्रकार

भागधारकांना लाभांश म्हणून वितरित करतात. २०२५ मध्ये अशा वीसहून अधिक कंपन्या उदयास आल्या आहेत, ज्यांनी तोटा सहन करूनही भागधारकांना लाभांश देण्याची घोषणा केली. रंजक बाब अशी की, या कंपन्यांमधील प्रवर्तकांचा हिस्सा ३३ ते ७५ टक्के आहे. म्हणजेच कंपनी तोट्यात असूनही या कंपन्यांच्या प्रवर्तकांना

अर्थप्रवाहाने बाजाराला चालना

कोट्यवधी रुपयांचा लाभांश मिळणार आहे. भारतीय कंपनी कायद्यानुसार केवळ चालू वर्षाच्या नफ्यातून लाभांश दिला जाऊ शकतो; परंतु काही विशिष्ट परिस्थितींमध्ये मागील वर्षाच्या राखीव निधीतूनही लाभांश वितरित केला जाऊ शकतो. किमान २२ कंपन्या अशा आहेत, ज्यांनी स्वतंत्र निव्वळ तोटा असूनही लाभांश जाहीर केला आहे. यापैकी अनेक कंपन्यांनी, त्यांच्या उपकंपन्यांनी चांगली कामगिरी केल्यामुळे एकत्रित पातळीवर नफा नोंदवला होता. तथापि, कायद्यानुसार केवळ स्वतंत्र निकालांच्या आधारे लाभांश जाहीर केला जाऊ शकतो. परंतु काही विशिष्ट परिस्थितींमध्ये, मागील वर्षाच्या राखीव निधीतूनदेखील लाभांश वितरित केला जाऊ शकतो. अशा परिस्थितीमध्ये कंपनी या नियमाचा फायदा घेत लाभांश वितरित करत आहेत. असाच काहीसा फायदा उद्योग विश्व ताज्या पतधोरणासुळे अनुभवू शकते. कारण, रिझर्व्ह बँकेने ट्रैमासिक पतधोरणात अर्धा टक्का व्याजकपातीचा निर्णय जाहीर करून उद्योगपतींना खूश करून टाकले

आहे. सलग तिसऱ्यांदा व्याजदरात कपात करण्यात आली आहे. शिवाय सीआरआर किंवा रोख राखीव निधीचे प्रमाणही एक टक्क्याने कमी करून दर तीन टक्क्यांवर आणण्यात आले आहे. बँकांना आपल्याकडील रोखतेचा काही वाटा रिझर्व्ह बँकेत ठेवावा लागतो, त्याला सीआरआर असे म्हणतात. तो कमी केल्यामुळे बँकांच्या हाताशी आता जास्त निधी उपलब्ध असणार आहे. हा सर्व निधी आता कर्जपुरवठ्यासाठी उपलब्ध असेल. त्यामुळे आता पतक्षमता असणाऱ्या व्यापारी आणि उद्योजकांना कर्ज देण्यासाठी बँकांकडे भरपूर निधी उपलब्ध आहे. रिझर्व्ह बँकेने रेपो दरात सणसणीत कपात केल्यामुळे अनेक बँकांनी व्याजाचे दर तेवढ्याच प्रमाणात, म्हणजे अर्धा टक्क्याने कमी करण्याची घोषणा केली आहे. उद्योगपतींच्या दृष्टीने ही आनंदवार्ताच म्हणावी लागेल. बँक ऑफ बडोदा आणि पंजाब नॅशनल बँक यांनी रेपो दराशी संलग्न कर्ज ५० आधार बिंदूनी, अर्थात अर्धा टक्क्याने घटवले असून त्यांचे या प्रकारातील व्याजाचे दर हे आता ८.१५ टक्के आणि ८.३५ टक्के या पातळीवर आले आहेत. बँक ऑफ इंडियाचे ८.८५ टक्क्यांपेवजी ८.३५ टक्के असे सुधारित व्याजदर आता रेपो दराच्या संलग्न कर्जासाठी लागू असतील. खाजगी क्षेत्रातील एचडीएफसी बँकेने त्यांच्या निधी आधारित कर्जाच्या दरात कालावधीनुसार दहा आधारबिंदूंची कपात केली आहे. या मानदंडाशी निगडित असलेल्या कर्जदारांना याचा शंभर टक्के फायदा होणार आहे. निधीआधारित कर्जदर दहा आधारबिंदूनी कमी करण्यात आले आहेत. रिझर्व्ह बँकेने सीआरआर कमी केल्यामुळे बँकांना कर्जवितरणासाठी अडीच लाख कोटी रुपयांचा अतिरिक्त निधी उपलब्ध होणार आहे. म्हणूनच याचे प्रतिबिंब तात्काळ शेअर बाजारातदेखील पडले.

दरम्यान, अमेरिका आणि चीनमधील व्यापार चर्चेच्या नवीन फेरीबद्दलच्या आशावादाने मुंबई शेअर बाजारातील तेजीच्या उत्साहाला खतपाणी घातले. मुख्यतः कोटक महिंद्रा बँक, बजाज फायनान्स, अँक्सिस बँक, इंडसइंड बँक, बजाज फिन्सर्व्ह, आयसीआयसीआय बँक या बँकिंग आणि वित्तीय क्षेत्रातील बँकांचे आणि कंपन्यांचे भाव वाढले. देशातील लिस्टेड किंवा सूचीबद्ध कंपन्यांनी २०२४-२५ या आर्थिक वर्षात दिलेल्या लाभांशामुळे अगोदरच भागधारकांचे खिसे फुगले आहेत. कंपन्यांच्या महसूल आणि नफ्यात गेल्या

रिझर्व्ह बँकेने रेपो दरात कपात केल्यामुळे अनेक बँकांनी अलिकडेच कर्जावरील व्याजाचे दर अर्धा टक्क्याने कमी करण्याची घोषणा केली. उद्योगपतींच्या दृष्टीने ही आनंदवार्ता ठरत असताना महसूल आणि नफ्यात विशेष वाढ झाली नसतानाही काही कंपन्यांनी भागधारकांना भरभरून लाभांश दिला असल्याची माहिती पुढे आली. अर्थजगतात दखलपात्र ठरलेल्या या महत्वाच्या प्रवाहांचा खास मागोवा.

वर्षी कमी वाढ झाली, परंतु त्यांनी दिलेला लाभांश विक्रमीच म्हणावा लागेल. तो वार्षिक तुलनेत दहा टक्के वाढीसह पाच लाख कोटी रुपयांच्या उच्चांकी पातळीवर गेला आहे. भारतातील सूचीबद्ध कंपन्यांनी मागच्या आर्थिक वर्षात १६ लाख कोटी रुपयांचा एकत्रित निव्वळ नफा कमावला. त्याच्या अगोदरच्या वर्षातील नफा १५ लाख कोटी रुपयांच्या आसपास होता. नफ्यात पाच टक्क्यांच्या आसपास वृद्धी झाली होती. कंपन्यांच्या एकत्रित विक्री महसुलात साडेसात टक्के वाढ होऊन, तो १६६ लाख कोटी रुपये झाला. कंपन्यांच्या विक्रीतील वाढ प्रचंड नसली, तरी सातत्यपूर्ण आहे. परंतु, ती लाभांशामध्ये वाढ करण्याएवढी नव्हती, हे स्पष्ट आहे. महसूल आणि नफ्यात विशेष वाढ झाली नसतानाही कंपन्यांनी भागधारकांना भरभरून लाभांश दिला असल्याची माहिती एंजल वन या दलाली पिढीने आपल्या अहवालात दिली आहे. २०२३-२४ मध्ये कंपन्यांनी ४ लाख ५२ हजार कोटी रुपयांचा लाभांश दिला. उलट, २०२४-२५ मध्ये कंपन्यांनी लाभांशापोटी वितरित केलेली रक्कम ही पाच लाख कोटी रुपयांच्या घरात आहे. लाभांश अनेक मार्गांनी शेअरच्या किमतीवर परिणाम करू शकतो. लाभांश जाहीर करणे किंवा वाढवणे गुंतवणूकदारांना सकारात्मक संकेत देते. लाभांश कंपनीच्या नफा आणि भविष्यातील

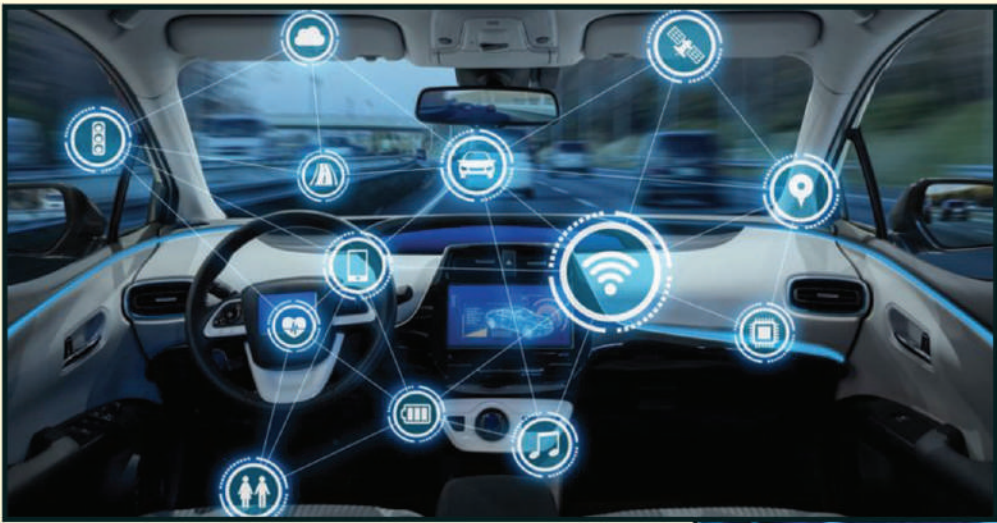
लाभांश देऊन त्यांनी स्वतःचा स्वार्थ साधला आहे. वास्तविक, नफ्याच्या प्रमाणातच लाभांश देणे योग्य ठरते. शिवाय काही रक्कम लाभांश म्हणून देण्याएवजी दीर्घकालीन गुंतवणुकीसाठी बाजूला काढणे श्रेयस्कर असते. परंतु ज्यादा लाभांश देऊन स्वतःची पाठ धोपटून घेणे आणि गुंतवणूकदारांना खुश करणे हे सर्वंग अर्थकारण खाजगी क्षेत्रही करत असते. सार्वजनिक उपक्रमांना तसेच कंपन्यांना लक्ष्य करणाऱ्या अर्थतज्ज्ञांनी या वास्तवाकडेही जरूर लक्ष दिले पाहिजे.

वाहन म्हणजे दळणवळणासाठी एक अत्यावश्यक बाब. मानवाने वाहनांचा उपयोग केल्याची नोंद हजारो वर्षांपासून आहे. पहिल्या जलयानाचा शोध सुमारे सात ते नऊ हजार वर्षांपूर्वी लागला असावा असे काही पुराव्यांवरून दिसून आले आहे. सुमारे सात हजार वर्षांपूर्वी समुद्रावर चालू शकेल अशी नौका कुवेतमधील उत्खननात दिसून आली. प्राण्यांचा वापर करून प्रवास ही पद्धत अनेक शतकांपासून लोकप्रिय आहे आणि अजूनही अनेक दुर्गम भागात प्रचलित आहे. उद्याच्या तंत्रमय भविष्यात अनेक पैलू क्रांतिकारी पध्दतीने बदलणार आहेत. अनेक उपकरणे, प्रथा, प्रक्रिया कालबाह्य होतील. मग या सर्व उत्क्रांतीला वाहन कसे अपवाद ठरेल? विसाव्या शतकात संगणक जन्माला आले. पूर्वी खूप मोठ्या आकाराचे हे उपकरण स्वस्त, छोटे आणि शक्तिशाली होत गेले. हे तिन्ही प्रवाह एकाच वेळी कार्यरत होते. पण भौतिक जग आणि संगणकीय बिट, बाइटचे व्ह्यूअल जग पूर्णपणे वेगळे होते. त्यांची एकमेकात ढवळाढवळ नव्हती. उदा वाहनाचे फ्युएल गेज फक्त इंधनाची पातळी सांगायचे आणि संपत आले की लाल दिवा लागायचा. पण हे चित्र २०१० नंतर बदलू लागले. २०२६ नंतर तर त्यात आमूलाग्र बदल घडतील. सेलफोन, जीपीएस, इंटरनेट आणि नॅनो उर्फ सूक्ष्म तंत्रज्ञान यांच्या संगमातून एक अत्यंत वेगळ्याच प्रकारचे स्मार्ट जग लवकरच आपल्या आसपास दिसू लागणार आहे. संगणकीय सूक्ष्मतंत्राचा प्रवेश प्रत्येक पैलूमध्ये झालेला आढळेल. किंबहुना, तो तसा असणे हेच आपण गृहीत धरू इतक्या सहजपणे हा बदल होणार आहे. याला ‘स्मार्ट कॉप्प्युटिंग’ म्हटले जाते.

नजिकच्या भविष्यकाळात ‘तुमचा हरवलेला चप्पा मोठ्या बेडरूममधल्या पलंगावरील उशीखाली आहे’ हे सांगण्याचे काम हे तंत्रज्ञान करेल किंवा एक-दोन किलोमीटरवर वाहतूक-कोंडीची लक्षणे दिसू लागताच गाडीतील जीपीएस यंत्रणा पर्यायी मार्ग शोधेल. तंत्रज्ञानाची प्रगती होत आहे, तसतशी आपली वाहनेही अधिकाधिक स्मार्ट होत चालली आहेत. उद्याचे वाहन केवळ चालवण्यापुरते मर्यादित न राहता, आपले साथीदार, मदतनीस आणि सुरक्षिततेचे संरक्षक ठरणार आहे. उद्याचे स्मार्ट वाहन हे पूर्णपणे इंटरनेटशी जोडलेले असेल. त्यात कृत्रिम बुद्धिमत्ता, इंटरनेट ऑफ थिंग्ज आणि सेन्सर टेक्नॉलॉजी यांचा वापर असेल. याव्यतिरिक्त, स्मार्ट वाहने प्रदूषणविरहित असतील. ती सौर किंवा विद्युत ऊर्जेवर चालतील. त्यामुळे पर्यावरणाचे रक्षण होईल आणि हवामान बदलावरही सकारात्मक परिणाम होईल. उद्याचे स्मार्ट वाहन हे अधिक आरामदायक, कार्यक्षम आणि सुरक्षित असेल ते

अधिक वैयक्तिकृत आणि कनेक्टेड असेल आणि अधिक लवचिक आणि अत्याधुनिक प्रवास पर्याय प्रदान करेल. उद्याचे वाहन रचतेच्या बाबतीतही बदलत आहे. त्यात सुटे हलते भाग कमी होऊन सिलिकॉन चिप्स, इंटरनेट ऑफ थिंग्ज, लिथियम बॅटरी असे अवयव असतील. चालकासमोरचा डॅशबोर्ड अधिकाधिक स्मार्ट होऊन चालकाला बॅटरी किती चार्ज आहे, जवळ चार्जिंग स्टेशन कुठे आहे, ट्रॅफिक जाम व वाहतुकीच्या मार्गांचा स्मार्ट सल्ला इत्यादीची इत्यंभूत माहिती देईल.

उद्याचे स्मार्ट वाहन

उद्याचे स्मार्ट वाहन अधिक आरामदायक आणि कार्यक्षम असेल. ती अधिक प्रगत सस्पेन्शन आणि सीटिंग सिस्टीमसह येतील, जी अधिक आरामदायक प्रवास अनुभव प्रदान करतील. त्यात अधिक कार्यक्षम इंजिन असेल आणि ऊर्जा-सक्षम घटकांसह जास्त मायलेज आणि कमी उत्सर्जन देईल. इथे इलेक्ट्रिक, हायब्रीड असे अनेक घटक समाविष्ट असतील. स्मार्ट वाहने इंटरनेट आणि इतर उपकरणांशी सतत जोडलेली राहतील. यामुळे त्यांना रिअल टाइम वाहतूक माहिती, हवामानाचा अंदाज आणि इतर उपयुक्त माहिती मिळत राहील. उद्याचे स्मार्ट वाहन अधिक सुरक्षित असेल. स्वयंचलित ब्रेकिंग, लेन-बदल करण्यात मदत आणि अंधारात दृष्टी या बाबतीत ते चुणूकदार ठरेल. चालक गाडी ठीक चालवत नसेल तर ते अनेक प्रकारे त्याला सूचना देईल. गजर, झटका, समोरील वाहन वेगात उलट येत असेल तर

उद्याचे स्मार्ट वाहन अधिक वैयक्तिकृत असतील. ते अधिक वैयक्तिकृत ईटीरियर आणि एक्सटीरियर डिझाइनसह उपलब्ध होईल, जे चालक आणि प्रवाशांच्या आवडीनिवडी पूर्ण करेल. प्रत्येक व्यक्ती वेगळी असल्यामुळे तिच्या वाहनाबद्दलच्या गरजा वेगळ्या असतात. उद्याचे स्मार्ट डिस्प्ले तंत्रज्ञान तुम्हाला स्मार्टफोन स्क्रीन समोर दाखवेल आणि ध्वनी सहाय्यक (व्हॉइस असिस्टंट) तुम्हाला वाहन चालवत असताना संदेश ऐकवेल. त्यातील एआय टूल आपोआप काही निर्णय घेईल. वाहनातील मनोरंजन प्रणाली अधिक प्रगत असेल आणि प्रवाशांना चित्रपट पाहणे, संगीत ऐकणे किंवा ऑनलाइन काम करणे

शक्य होईल. उद्याचे स्मार्ट वाहन वाय-फाय, ब्लूटूथ आणि अधिक प्रगत कनेक्टिव्हिटी वैशिष्ट्यांसह सज्ज असेलच. त्यामुळे अनेक सेवा प्रदान करेल. आपण मागे बसले असल्यास आपल्या समोरील सीट हे वर्क स्टेशन बनेल, तुम्ही मनोरंजन, संगणकाचा वापर अशा अनेक गोष्टी करू शकाल. वाहने एकमेकांशी आणि रस्त्यावरील पायाभूत सुविधांशी संवाद साधू शकतील. यामुळे सुरक्षितता वाढेल आणि वाहतूक व्यवस्थापन अधिक प्रभावी होईल यामध्ये अजून एक प्रवाह असेल तो स्वयंचलित वाहनाचा. सध्या ते प्रगत देशात प्रायोगिक स्तरावर प्रचलित आहे, पण भारतात त्याच्या अनेक समस्या आहेत. सतत बदलणारे रस्ते (आजचा नो एन्ट्री पॉइंट उद्याचा वनवे असू शकतो), कधीही कुठूनही वाहन अथवा प्राणी प्रगत होऊ शकते, अंधारात खड्डे असू शकतात. पुढील काही वर्षांमध्ये त्यावरही उपाय सापडतील, पण दुर्गम, असुरक्षित

प्रदेशात स्वयंचलित तंत्र नक्कीच सोयीस्कर असेल. अशा वाहनांमुळे अपघातात घट, इंधनाचा कमी वापर आणि वेळेची बचत होणार आहे. इलेक्ट्रिक वाहने आधुनिक युगातील पर्यावरणपूरक वाहतूक स्रोत म्हणून उदयास आली आहेत. या वाहनांमध्ये पेट्रोल किंवा डिझेलपेवजी विद्युत ऊर्जा वापरली जाते. त्यामुळे प्रदूषण कमी होते आणि पर्यावरणाचे नुकसानही कमी होते. इलेक्ट्रिक वाहन ज्वलन

इंजिनापेवजी इलेक्ट्रिक मोटरवर चालते. त्यामध्ये मोठ्या रिचार्ज करण्यायोग्य बॅटरीमध्ये (किंवा इलेक्ट्रिक सेलच्या पॅकमध्ये) वीज साठवली जाते. इलेक्ट्रिक वाहने खूपच कमी आवाज करतात, उच्च प्रवेग आणि टॉर्क त्यांना आणखी आकर्षक बनवते. महत्वाचे म्हणजे त्यांना व्यावहारिकदृष्ट्या कोणत्याही देखभालीची आवश्यकता नसते. अलिकडच्या काही वर्षांमध्ये वाहतुकीच्या मोठ्या प्रमाणावर विद्युतीकरणाला राष्ट्रीय प्राधान्य मिळाले आहे. नॅशनल इलेक्ट्रिक मोबिलिटी मिशन प्लॅन २०२० आणि केंद्रीय मंत्रिमंडळाने बॅटरीवर चालणाऱ्या दुचाकी, रूग्णवाहिका, ट्रक आणि तीनचाकी वाहनांसाठी दोन वर्षांच्या कालावधीत १०,९०० कोटी रुपयांच्या ई-इलव्ह योजनाला मंजुरी दिली आहे. त्याअंतर्गत ८८,५०० साइट्सवर चार्जिंगची सुविधा उपलब्ध होईल. गेल्या दशकापासून मात्र हायड्रोजनवर चालणाऱ्या वाहनांवरील संशोधनाला गती मिळाली आहे. या वाहनांचा बोलबाला इलेक्ट्रिक कार्सइतका नसला तरी बीएमडब्ल्यू आणि स्कोलाटिस या मोठ्या कंपन्यांनी याबाबतच्या संशोधन आणि विकास कार्यक्रमांमध्ये मोठी गुंतवणूक केल्याने या क्षेत्राकडे अनेकांच्या नजरा वळल्या आहेत. अनेक देशांनी आपापल्या वाहन उत्पादकांवर कमीत कमी धूर सोडून पर्यावरणाची हानी शक्य तितकी टाळण्याची इजिने (व इंधनेही) शोधण्याचे, बनवण्याचे आणि वापरण्याचे बंधन आता घातले आहे. त्यामुळे वाहन उद्योगाच्या पारंपारिक चित्रात आणि एकंदर रचनेमध्ये मोठे बदल होऊ घातले आहेत. हायड्रोजन कार्स हे त्यातलेच एक महत्वाचे पाऊल आहे. ही हायड्रोजन कार चालते कशी हे आपण थोडक्यात वाचू. इथे हायड्रोजन पेट्रोलप्रमाणे, थेट जाळला जात नाही तर त्यातील रासायनिक ऊर्जेचे रूपांतर विजेमध्ये केले जाते. या विजेवर गाडीची चाके फिरवली जातात. मुख्य म्हणजे या वाहनाच्या एक्झॉस्ट पाइपमधून धूर नाही तर चक्रे पाणी बाहेर येते; परिणामी प्रदूषण शून्य!

हायड्रोजन तीन प्रकारे मिळतो. पेट्रोलियमच्या उत्पादन प्रक्रियेतून, कोळशापासून आणि पाणी व सेंद्रीय कचऱ्यातून. ‘ग्रीन’ म्हणजेच पर्यावरणस्नेही असल्याने या तिसऱ्या प्रकारच्या हायड्रोजनचा वापर या वाहनांसाठी केला जातो. या सर्व नवसंशोधनांकडे पाहताना कोणतेही एक विशिष्ट तंत्रज्ञानच श्रेष्ठ मानून त्याचाच वापर करण्याचा आग्रह धरण्यापेक्षा, सर्वोत्तम विविध तंत्रांचे एकत्रीकरण करून पर्यावरण रक्षणाचा अंतिम हेतू साध्य करणे महत्वाचे आहे, असे म्हणात येईल.

deepak@deepakshikarpur.com

(लेखक उद्योजक व संगणक साक्षरता प्रसारक आहेत.)

जान्हवीने केले घायाळ

बॉलिवूडच्या स्टायलिश अभिनेत्रींच्या यादीमध्ये जान्हवी कपूरचे नाव अग्रक्रमाने घेतले जाते. कामामुळे तसेच लुकमुळे ती नेहमीच प्रेक्षकांचे लक्ष वेधून घेताना दिसते. अलिकडेच लंडनमधील ‘मिउ मिउ’ च्या नवीन स्टोअर लॉंचमध्ये तिच्या ग्लॅमरस उपस्थितीने सर्वांचे लक्ष वेधून घेतले. रिया कपूरने स्टाइल केलेली जान्हवी नेव्ही ब्लू ड्रेस आणि न्यूड सॅटिन ब्रॅलेटमध्ये खूपच सुंदर दिसत होती. तिचे फोटो सोशल मीडियावर परंती मिळवत आहेत.

जान्हवी कपूरने लंडनमधील न्यू बॉन्ड स्ट्रीटवरील मिउ मिउ च्या नवीन फ्लॅगशिप स्टोअरच्या भव्य उद्घाटनाला हजेरी लावली होती. या कार्यक्रमासाठी तिने मिउ मिउ ची सिग्नेचर स्टाइल स्वीकारली. अर्थातच यातील तिचा खेळकर, स्टायलिश आणि थोडा बंडखोर लूक सगळ्यांनाच भावला. तिच्या आउटफिटमध्ये नेव्ही ब्लू निट ड्रेस होता आणि त्याखाली सॅटिन ब्रॅलेट दिसत होते. ‘इनरवेअर अँज आउटवेअर’ ट्रेंडचा हा एक धाडसी दृष्टिकोन म्हाणायला हवा आणि हीच मिउ मिउची खास शैली आहे. जान्हवीने गुडघ्यापर्यंत उंच चमकदार मोजे, काळे लोफर्स आणि काळ्या बकेट हॅटने आपला लुक पूर्ण केला. तिने कॅज्युअली फर स्टोल देखील घातला ज्यामुळे तिचा संपूर्ण लूक विंटेज आणि मॉडर्नचा परिपूर्ण संगम झाला. सॉफ्ट ग्लॅम मेकअप आणि मोकळ्या केसांसह जान्हवीने पायऱ्या

आणि हॉटेलच्या बेडवर अशी पोज दिली की जणू ती जागा स्वतःच्या मालकीची आहे. थोडक्यात, तो फक्त एक पोशाख नव्हता तर सहज आणि उत्साही मूड होता, असेच म्हाणावे लागेल. जान्हवीला तिची चुलत बहीण आणि स्टायलिस्ट रिया कपूरने स्टायल केले होते. हा लूक सामान्यतः चांगला मानला जात नसे. परंतु मिउ मिउ च्या कल्पकतेमुळे त्याला एक स्टायलिश अंदाज मिळाला असून आता तो डिझायनरच्या पर्संतीचा ठरत आहे. रियाने इन्स्टाग्रामवर जान्हवीचे फोटो शेअर केले असून त्यात ती कार्यक्रमालासाठी तयार होताना दिसत आहे. फॅशन व्यतिरिक्त जान्हवी तिच्या प्रोजेक्ट्ससाठी देखील चर्चेत आहे. लवकरच ती सिद्धार्थ मल्होत्राबरोबर ‘परम सुंदरी’मध्ये दिसणार आहे. ही केरळच्या बॅकवॉटरवर आधारित क्रॉस-कल्चरल प्रेमकथा असून चित्रपट २५ जुलै २०२५ रोजी प्रदर्शित होईल. याशिवाय ती सनी लिओनीच्या ‘तुलसी कुमारी’मध्ये वरुण धवन, रोहित सराफ, सान्या मल्होत्रा आणि मनीष पॉल यांच्यासोबत दिसणार आहे.

लवकरच मिळेल गोड बातमी

अभिनेत्री कियारा अडवाणी लवकरच आई होणार आहे. पती आणि अभिनेता सिद्धार्थ मल्होत्रासोबत लग्नाच्या दोन वर्षांनंतर ती पहिल्या बाळाचे स्वागत करणार आहे. सध्या हे जोडपे आपला प्रत्येक क्षण खास बनवताना दिसत आहे. अलीकडेच कियाराने बेबी शॉवरची झलक दाखवली असून ती सोशल मीडियावर प्रचंड व्हायरल झाली आहे. चाहते तिच्या या फोटोला मोठ्या प्रमाणात लाईक्स देत आहेत. फादर्स डेच्या निमित्ताने, कियाराने तिच्या इन्स्टाग्राम अकाउंटवर अनेक फोटो शेअर केले होते. त्यापैकी एक तिच्या बेबी शॉवरचा देखील होता. या फोटोमध्ये कियारा सिद्धार्थसोबत केक कापताना दिसून असून केकवर ‘ओह बेबी’ लिहिलेले आहे. केक खूप सुंदर आहेच त्याचबरोबर शेजारी सुंदर फुले देखील ठेवलेली दिसतात. मागील सजावटही

लक्षवेधी आहे. कियाराच्या चेहऱ्यावरील तेज अगदी पाहण्यासारखे आहे. दोघेही केक कापण्यापूर्वी डोळे मिटून प्रार्थना करताना दिसत आहेत. कियाराने या खास दिवसासाठी पिबळ्या रंगाचा ड्रेस घातला होता. चाहत्यांना कियाराचा हा फोटो खूप आवडला असून ते येणाऱ्या सुंदर क्षणांसाठी जोडप्याला शुभेच्छा देत आहेत. कियारा अडवाणी आणि सिद्धार्थ मल्होत्राने मोठ्या थाटामाटात लग्न केले होते. लग्नापूर्वी बराच काळ ते एकमेकांना डेट करत होते. आता हे जोडपे पालक होण्यास सज्ज तसेच खूप उत्सुक आहे. तेव्हा त्यांच्याकडून कधी गोड बातमी मिळते ते पाहू या.

‘हाऊसफुल ५’ चा बोलबाला

प्रत्येक प्रकारची भूमिका अतिशय उत्तम प्रकारे साकारणाऱ्या निवडक कलाकारांच्या यादीत अक्षय कुमारचे नाव समाविष्ट आहे. कॉमेडी शैलीतील त्यांच्या काही हिट फ्रँचायझी चित्रपटांचा उल्लेख अनेकदा केला जातो. यामध्ये ‘हाऊसफुल’ चाही समावेश आहे. नुकताच साजिद नाडियाडवालाच्या

या हिट फ्रँचायझी चित्रपटाचा पाचवा भाग प्रदर्शित झाला. यावेळी निर्मात्यांनी हा चित्रपट एका नवीन योजनेसह बॉक्स ऑफिसवर आणला. स्वाभाविकच याची प्रचंड चर्चा झाली आणि मोठ्या कलाकारांच्या सहभागामुळे कलेक्शनवरही मोठा परिणाम झाला.

‘हाऊसफुल ५’ मध्ये अक्षय कुमार, रितेश देशमुख आणि अभिषेक बचन यासारखे मोठे स्टार मुख्य भूमिकेत आहेत. कथेत एक मोठा ट्विस्ट येतो, जेव्हा तिघेही जॉलीच्या वैशात जहाजावर पोहोचतात आणि स्वतःला खरा जॉली म्हणवतात.

दिशेने जाताना दिसला. रविवारी त्याने पूर्ण ताकद दाखवली. शनिवारी चित्रपटाने भारतात ९.५ कोटींची कमाई केली. वीकेंड संपल्यानंतरही हा सिलसिला सुरू आहे. त्यामुळेच चित्रपटाच्या कमाईत मोठी वाढ झाली असून एकूण कलेक्शनने १५० कोटींचा आकडा ओलांडला आहे. या लोकप्रिय चित्रपटाने पहिल्या १० दिवसांमध्येच भारतात १५० कोटींहून अधिक कमाई केली असल्याचे कळते. त्यामुळेच येत्या काळात कमाई किती वाढते हे पाहणे रंजक ठरेल.

मरणाने अकाली गाठले

अभिनेत्री करिश्मा कपूरने पती संजय कपूरशी घटस्फोट घेतला असला तरी त्यांच्या अचानक निधनाने तिच्यासह सर्वांनाच धक्का बसल्याचे स्पष्ट दिसले. ५३ वर्षीय संजय कपूर यांचे लंडनमध्ये पोलो सामन्यादरम्यान हृदयविकाराच्या झटक्याने निधन झाले. मृत्यूपूर्वीचा त्यांचा शेवटचा फोटो नुकताच समोर आला आहे. हा फोटो त्यांच्या पोलो संघाने पोस्ट केला असून त्यात संजय यांच्या चेहऱ्यावर हारय आणि डोळ्यात एक वेगळीच चमक दिसते आहे. फोटोमध्ये संजय टीमची जर्सी घालून हसत मित्रांसोबत फोटो काढताना दिसत आहेत. संपूर्ण टीमने संजय यांना भावनिक श्रद्धांजली वाहिली आहे. संघाने सोशल मीडियावर लिहिले की, ‘आज आपण प्रिय मित्र संजय कपूर यांच्या स्मरणार्थ कार्टियर ट्रॉफीचा अंतिम सामना खेळत आहोत. काही दिवसांपूर्वी मैदानावर त्यांचे दुःखद निधन झाले. आमचे कर्णधार आणि मार्गदर्शक जयसल सिंग संजय त्यांच्या सन्मानार्थ एक मिनिट मौन पाळण्यासाठी संघात सामील होतील.’

संजय कपूर यांच्या निधनाबद्दल शोक व्यक्त करताना, ऑरियस पोलो क्लबनेही सोशल मीडिया पोस्टमध्ये श्रद्धांजली वाहिली. त्यामध्ये लिहिले होते, ‘ऑरियस संघाला मोठा धक्का बसला आहे. संजय, तुम्ही ऑरियस संघाचा आत्मा होता. तुम्ही खरे प्रेरणास्थान होता. हा वास्तवा कायम राहील.’ एकूणच संजय कपूर यांचे हृदयविकाराच्या झटक्याने निधन होण्याची बाब मान्य करणे, अनेकांना कठीण गेले. त्यांनी चुकून काहीतरी गिळले आणि त्यामुळे मृत्यू ओढावला, असे सांगण्यात येत आहे.

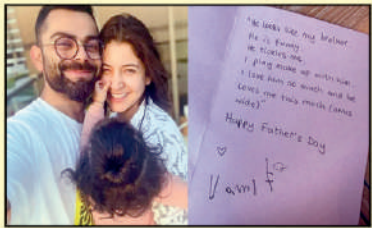
प्रत्येक दिवस वडिलांसाठी आणि वडिलांमुळे असला तरी फादर्स डे खास पद्धतीने साजरा केला जातो. अलिकडेच तो आनंदाने साजरा झाला. या निमित्ताने अनेकांनी वडिलांवरील प्रेम व्यक्त केलेले दिसले. अभिनेत्री अनुष्का शर्मानेही सोशल मीडियावर एक खास नोट शेअर केली जी तिची मुलगी वामिकाने वडील विराट कोहलीसाठी लिहिली होती. यासोबतच अभिनेत्रीने सोशल मीडियावर स्वतःच्या वडिलांसोबतची एक झलक देखील शेअर केली.

हे दोन फोटो बरेच चर्चेत राहिले. पहिला फोटो अभिनेत्रीच्या वडिलांचा असून त्यात दोघे एका सेलिब्रेशनमध्ये दिसत आहेत. त्याच वेळी, दुसरा फोटो वामिकाच्या नोटचा आहे.

‘समसारा’चा वेगळा अंदाज

अत्यंत वेगळ्या धाटणीच्या, अदमदार स्टारकास्ट असणाऱ्या ‘समसारा’ ची सध्या बरीच चर्चा आहे. त्याचा अतिशय धीरंगंभीर टीजर पोस्टर लॉंच झाल्यापासून उत्सुकता वाढलेली दिसली. एकूणच ‘समसारा’ हा एक उल्लेखनीय चित्रपट ठरणार असल्याची आशा बाळगणे चुकीचे ठरणार नाही.

संचय प्रॉडक्शन्स प्रस्तुत ‘समसारा’ची निर्मिती पुष्कर योगेश गुप्ता यांनी केली असून, दिग्दर्शनाची जबाबदारी सागर लढे यांनी सांभाळली आहे. कथा सागर लढे, विवेश वैद्य आणि समीर मानेकर यांची असून, पटकथा सागर लढे आणि समीर मानेकर यांनी लिहिली आहे. समीर मानेकर, निहार भावे यांनी संवादलेखन केलं आहे. विवेश वैद्य यांनी संगीत, अक्षय राणे छायांकनाची जबाबदारी निभावत आहेत. सायली संजीव, ऋषी

गोंडस शुभेच्छा

तिने फादर्स डे निमित्त विराट कोहलीसाठी काही लिहिलेला आहे. वामिकाची गोंडस सही नोटच्या खाली आहे. विव्हीत लिहिले आहे की, **तो माझ्या भावासारखा दिसतो तो खूप मजेदार आहे मला गुदगुल्या करतो**

सक्सेना, पुष्कर श्रोत्री, डॉ गिरीश ओक, नंदिता धुरी, प्रियदर्शनी इंदलकर, तनिष्का विशे, यशराज डिंबळे, केलास वाघमारे, साक्षी गांधी अशी उत्तम स्टारकास्ट त्यात आहे.

‘समसारा’ची कथा पौराणिक कथांशी जोडलेली असून ती देव आणि असुरांमधील युद्धावर आधारित आहे. एका असुराला भानवीच्या जुळ्या बहिणीचा नाश करायचा असतो. यामुळे देव आणि असुरांमध्ये युद्ध सुरू होते. चित्रपटात मृत्यूची देवता यम आणि जीवनाची देवी यमी यांची कथा देखील दाखवण्यात

रश्मिकाने जोडीदार शोधला?

अभिनेत्री रश्मिका

मंदात्रा आगामी ‘कुबेरा’ मध्ये दिसणार आहे. यामध्ये ती अभिनेता धनुष आणि नागार्जुनसोबत पडदा शेअर करणार आहे. अलिकडेच एका भव्य कार्यक्रमात चित्रपटाचा ट्रेलर रिलीज झाला. त्यावेळी रश्मिकाने अनेक मनोरंजक गोष्टी शेअर केल्या. यावेळी तिला कथित बॉयफ्रेंड विजय देवरकोंडाबद्दल देखील विचारण्यात आले. मात्र तिच्या एका उत्तराने सर्वांचेच लक्ष वेधून घेतले. तसे पाहायला गेले तर रश्मिका आणि विजयच्या कथित अफेअरच्या बातम्या दररोजच चर्चेत असतात. मनोरंजक गोष्ट अशी आहे की, आतापर्यंत दोघांनीही अशा बातम्यांवर मौन बाळगले आहे. त्यामुळे लोक केवळ

अंदाज बांधत आहेत. कार्यक्रमाला विचारले गेले की, ती प्रत्येकाच्या कोणत्या गुणांची कॉपी करू इच्छिते? दिलेल्या यादीमध्ये धनुष, नागार्जुन अकिनेनी आणि रश्मिकाचा ‘पुष्पा २’ मधील सह-अभिनेता अब्दु अर्जुन अशी नावे समाविष्ट होती. त्यावर उत्तर देताना तिने यादीतील नावे बाजूला ठेवत विजयचे प्रत्येक गुण अंगीकारायचे आहेत, असे उत्तर देत उपस्थितांचे लक्ष वेधून घेतले. विजय देवरकोंडाचा प्रत्येक गुण सगळ्यांनी अंगिकारण्यासारखा आहे, असेही ती म्हणाली. काही काळापूर्वी ‘फिल्मफेअर’ साठीच्या एका मुलाखतीत विजय देवरकोंडाला विचारण्यात आले होते की, त्याला भावी पत्नीमध्ये कोणते गुण हवे आहेत. यावर, अभिनेत्याने उत्तर दिले होते की तो सध्या जीवनसाथी शोधत नाही. पण आता रश्मिकाने मात्र जीवनाचा जोडीदार म्हणून त्याला निवडले असल्याचे अनेकांचे मत आहे. अर्थात काहीही असले तरी तूतस तरी ‘कुबेरा’ला प्रेक्षक कसे स्विकारतात हे बघणे गरजेचे आहे.

मनोरंजनाचे चौकार-षटकार

सुमारे १० ते १२ लाख रुपये घेते. यावरूनच शोच्या बजेटची कल्पना येऊ शकते.

कपिल शर्माच्या शो मधील सिद्धू पाजी यांचे काही जुने एपिसोड अजूनही चर्चेत आहेत. त्यांची अनोख्या शैली आणि कपिलची निवेदनाची मजेदार पद्धत हे दोन्ही प्रेक्षकांना भावले आणि शो ला भरपूर प्रसिद्धी मिळाली. त्यामुळे आता पुन्हा एकदा शोमध्ये परतत असल्यामुळे पुर्वीसारखे वातावरण पाहता येईल, असा प्रेक्षकांना विश्वास आहे. सिद्धू पाजी कपिलच्या शो प्रति एपिसोड ३० ते ४० लाख रुपये घेणार असल्याचे सांगण्यात आले आहे.

मी त्याच्यासोबत खेळते मी त्याच्यावर खूप प्रेम करते तो माझ्यावर खूप प्रेम करतो फादर्स डे च्या शुभेच्छावामिका...!

हे फोटो शेअर करताना अनुष्काने लिहिले, ‘मी ज्या पहिल्या माणसावर प्रेम केले आणि ज्या पहिल्या माणसावर आमची मुलगी प्रेम करते... जगभरातील सर्व सुंदर वडिलांना फादर्स डे च्या शुभेच्छा.’ अनुष्का शर्मांची ही पोस्ट सोशल मीडियावर खूप व्हायरल होत असून चाहत्यांना ती खूप आवडली आहे. चाहत्यांनी अनुष्का शर्माला शाहरुख खानसोबत ‘शिरो’ मध्ये शेवटचे पाहिले आहे. मात्र लवकरच ती ‘चकदा एक्सप्रेस’ मध्ये दिसणार आहे.

आली आहे. ‘देव, दानव, असुर, मानव यांच्यातला एक पडला तरी दुसरा उभा राहतो. हे चक्र सुरू राहतं. पण हे चक्र थांबवायला काळ स्वतः जागा होतय. आम्ही येतोय...’ असे शब्द धीरंगंभीर आवाजात ऐकू येतात आणि त्यातून ‘समसारा’ चं पोस्टर समोर येतं. हे अत्यंत कल्पक पोस्टर असलं तरी त्यातून कथानकाचा नेमका अंदाज बांधता येत नाही. ‘काहे दिया परदेस’ नंतर ‘सम सारा’ हा ऋषी सक्सेना आणि सायली संजीव यांचा पहिला मोठा प्रोजेक्ट आहे. यापूर्वी दोघांनीही एका म्युझिक व्हिडीओमध्ये एकत्र काम केलं आहे. ते ‘लाजिस’ या हिट सिंगल ट्रॅकच्या म्युझिक व्हिडीओमध्ये एकत्र दिसले होते. या गाण्यात ऋषी सक्सेना पारंपरिक लूकमध्ये दिसला होता.

‘मी जेआरडी नाही’: टाटा सन्सच्या अध्यक्षांची एआय१७१ दुर्घटनेनंतरची विनम्र प्रतिक्रिया

मुंबई, २१ जून : काळजीपूर्वक लिहिल्या जाणाऱ्या कॉर्पोरेट कम्युनिकेशनच्या आजच्या काळात, टाटा सन्सचे अध्यक्ष एन चंद्रशेखरन यांनी एअर इंडियाचे विमान एआय१७१ दुर्घटनेनंतर अतिशय मनापासून व्यक्त केलेली व्यक्तिगत प्रतिक्रिया म्हणजे असामान्य विनम्रता आणि मूलगामी पारदर्शकता दर्शवणारा, आणीबाणीच्या काळातील नेतृत्वाचा मास्टरक्लास म्हणावा अशी आहे.

१५५ जणांना ज्यामध्ये आपले जीव गमवावे लागले अशा ११ जून रोजीच्या अपघाताविषयी एका टीव्ही चॅनेलवर बोलताना, चंद्रशेखरन यांनी या दुःखद घटनेपासून विचलित करण्याचा किंवा त्या मुद्द्याचा प्रभाव कमी करण्याचा विनम्र प्रयत्न केला नाही. ते अतिशय भावुक स्वरांमध्ये म्हणाले, मला एका गोष्टीचा खूप पश्चाताप होतो आहे की ही दुर्घटना टाटा समूहाच्या मालकीच्या एअरइंलमध्ये झाली आणि मला खूप दुःख होत आहे.

त्यानंतर जे झाले, ते कदाचित त्यांच्या उंचीवर असलेल्या एका कॉर्पोरेट नेत्याने एखादी गोष्ट नवीकर केल्याचे सर्वात उल्लेखनीय उदाहरण

आंतरराष्ट्रीय योग दिवस संपन्न

नागपूर, २१ जून : आयुष्यामन आरोग्य मंदिर तरोटी व ग्रामपंचायत कार्यालय तरोटी यांच्या संयुक्त विद्यमाने आंतरराष्ट्रीय योग दिवस ग्रामपंचायत कार्यालय तरोटीच्या पटांगण मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला. या प्रसंगी योग बदद प्रास्ताविक डॉ अजय बुजाडे वैद्यकीय अधिकारी यांनी डेले

तसेच योग शिक्षीका स्वाती सिन्हा त्याच्या मार्गदर्शन करताना आसन व प्राणायाम ह्यांचे प्रात्यक्षिक करून दाखवले व त्याचे महत्त्व सांगितले यावेळी नागरिकांनीयांच्या लाभ घेतला कार्यक्रमला प्रमुख उपस्थितीम्हणून सरपंच सौ आरती ताई चिकटे उपसरपंच रुपेश ढेरे सर्व ग्रामपंचायत पदाधिकारी, धावडे, भाकरे, आरोग्य सेविका

आहे. चंद्रशेखरन यांना आपल्या महान पूर्वजांची आठवण झाली. ते म्हणाले, मी जेआरडी नाही, मी आरएनटी (रतन नवल टाटा) नाही. पण आपण सर्वजण या मृत्यांनी प्रेरित आहोत आणि आशा करतो की, आपण चारित्र्य चांगले ठेवू आणि दुर्धनश्चयाने वागू, जेणेकरून सर्वांना आपला अभिमान वाटेल. एअर इंडियाचे राष्ट्रीयकरण होण्याच्या आधी, तिची स्थापना ज्यांनी केली ते जेआरडी टाटा आणि त्यांचा वारसा समर्थपणे पुढे चालवणारे रतन टाटा यांचा संदर्भ विशेष महत्त्वपूर्ण होता. कार्यदेशीर सल्लागारांच्या मार्गे लागण्याऐवजी, चंद्रशेखरन यांनी अपघातात ध्वस्त झालेल्या विमानाच्या मेन्टेन्स इतिहासाबाबतची माहिती संपूर्णपणे पारदर्शकता बाळगत समोर आणली. त्यांनी सांगितले, उजवे इंजिन नवीन होते जे मार्च १०१५ मध्ये बसवले होते, डाव्या बाजूच्या इंजिनाची शेवटची सर्व्हिसिंग १०१३ मध्ये झाली होती आणि पुढील सर्व्हिसिंग डिसेंबर १०१५ मध्ये होणार होती. दोन्ही इंजिनांचा इतिहास साफ होता. तपासणी पूर्ण होण्याच्या आधी काहीही अनुमान लावले जाऊ नयेत असा काळजीचा

इशारा त्यांनी दिला.

त्यांचा दृष्टिकोन केवळ माहिती उघड करण्याइतपत मर्यादित नव्हता. जेव्हा एअर इंडियाने वाढीव सुरक्षा तपासणीसाठी आंतरराष्ट्रीय उड्डाणामध्ये १५% कपात करण्याची घोषणा केली - खरेतर हा महसूल आणि हजारो प्रवाशांवर परिणाम करणारा निर्णय आहे - तेव्हा चंद्रशेखरन यांनी कॉर्पोरेट दुटप्पीपणा न करता फक्त कारण स्पष्ट केले. एअरलाइन बोर्डिंग ७८७५ आणि ७७७५ दोन्ही फ्लायर्सवर आत्मविश्वास निर्माण करणारा उपाय म्हणून अतिरिक्त सुरक्षा तपासणी करेल, जी नियामक आवश्यकतांच्या पलीकडे जाऊन केलेली अवैध.

चंद्रशेखरन म्हणाले, आई, वडील, पती, पत्नी, मुलगा गमावलेल्या कोणाचेही सांत्वन करणे खूप कठीण आहे. हे नुकसान इतके गंभीर आणि प्रचंड आहे की त्याचे वर्णन करायला शब्द अपुरे आहेत, असेही ते म्हणाले. त्यांच्या बोलण्यात प्रत्येक पीडित कुटुंबासाठी १ कोटी रुपये नुकसान भरपाई, वैद्यकीय खर्चाची भरपाई आणि मेडिकल हॉस्टेलच्या नुकसान झालेल्या भागाची

अंबुजा सिमेंट्स आणि एसीसी बनल्या भारतातील आघाडीचे सिमेंट उत्पादक कंपन्या

अहमदाबाद, २१ जून : विविध क्षेत्रांमध्ये कार्यरत असलेल्या अदानी पोर्टफोलिओच्या सिमेंट आणि बांधकाम साहित्य क्षेत्रातील कंपनी अंबुजा सिमेंट्स आणि एसीसी यांनी शाश्वत विकासाच्या दिशेने एक महत्त्वपूर्ण उपलब्धी मिळवली आहे. या दोन्ही कंपन्या त्यांच्या क्षेत्रातील अशा अग्रगण्य भारतीय सिमेंट कंपन्या ठरल्या आहेत, ज्यांच्या नेट-झिरो उद्दिष्टांना सायन्स बेस्ड टागेट इनिशिएटिव्ह (SBTI) कडून मान्यता प्राप्त झाली आहे. SBTI चे कॉर्पोरेट नेट-झिरो स्ट्रॅटॅजी हे हवामान विनाशकारी सुसंरत असलेले कॉर्पोरेट नेट-झिरो उद्दिष्ट निश्चितीचे जगातील एकमेव चिकट आहे.

SBTI कडून मिळालेली ही मान्यता या कंपन्यांच्या शाश्वत आणि जबाबदार व्यवसाय उभारण्याच्या वचनबद्धतेचा पुरावा आहे, जिथे त्या सोपे नाही, तर आवश्यक ते करत आहेत आणि त्यामुळे कमी कार्बन संक्रमणाच्या मार्गावर कॉर्पोरेट नेतृत्वाच्या भूमिकेत पोहोचल्या आहेत. ही मान्यता त्यांना भारताच्या औद्योगिक डीकार्बनायझेशनच्या अग्रस्थानी आणते, जिथे त्या पॉस कराराच्या १.५ओ लक्ष्याच्या पूर्ततेसाठी आवश्यक त्या गर्तीने आणि प्रमाणात उत्सर्जन कपात करण्यासाठी कटिबद्ध आहेत.

अदानी समूहाचे सिमेंट व्यवसायाचे सीईओ, विनोद बहेटी म्हणाले, अंबुजा सिमेंट्स आणि एसीसी यांनी शाश्वततेच्या दिशेने नेहमीच पुढाकार घेतला आहे. हवामान बदलाच्या संकटाचा सामना करताना

पुनर्बांधणी यांचा समावेश होता.

आम्ही फक्त एवढेच वचन देऊ शकतो की आम्ही त्यांच्यासोबत राहू आणि मी त्यांच्यासोबत असेन, असे म्हणत ते संस्थात्मकतेपासून वैयक्तिक वचनबद्धतेकडे वळले.

टाटा सन्सच्या अध्यक्षांच्या दृष्टिकोनाला उद्योग-व्यवसायातील दिग्गज आणि प्रसिद्धीमाध्यमांकडून खूप नावाजले जात आहे. आरपीजी एंटरप्रायजेसचे अध्यक्ष हर्ष गोएंका यांनी इकॉनॉमिक टाइम्समध्ये लिहिलेल्या लेखात नमूद केले होते की, अशा प्रसंगी, नेतृत्वाची भूमिका ही फक्त धोरणांपुरती किंवा गुंतवणूकदारांना खुश करण्यापुरती नसते तर, नेतृत्वाने त्यामध्ये जातीने लक्ष घालणे, कर्मचाऱ्यांना धीर देणे, कुटुंबांचे सांत्वन करणे, आपण अपयशी ठरलो हे मान्य करणे, नफ़तेने ऐकणे आणि स्पष्टपणे वागणे महत्त्वाचे असते. ज्येष्ठ पत्रकार वीर संघवी यांनी टाटा जी सहानुभूती, शालीनता आणि प्रामाणिकपणासाठी ओळखले जातात त्यावर प्रकाश टाकला आणि सांगितले की, चंद्रशेखरन यांच्या प्रतिसादाने ही मूल्ये कृतीमध्ये कशी

आणली जाऊ शकतात ते दाखवून दिले आहे.

एअर इंडियाचे सीईओ कॅम्पबेल विल्सन यांनी ग्राहकांशी साधलेल्या संवादामध्ये याच पारदर्शक दृष्टिकोनाचे प्रतिबिंब दिसून येते. त्यांनी म्हटले आहे की, या विनाशकारी घटनेमुळे प्रभावित झालेल्या कुटुंबांप्रती आणि प्रियजनांप्रती आपल्याला वाटणारी वेदना शब्दांत व्यक्त करता येत नाही.

भारत, अमेरिका आणि युकेमधील तज्ञांच्या सहभागाने बहुराष्ट्रीय चौकशी सुरू आहे. अहवाल येण्याच्या आधीच अकाली दोष देण्याच्या दबावाचा प्रतिकार करत चंद्रशेखरन म्हणाले, या संपूर्ण घटनेविषयी अधिक समजून घेण्यासाठी आम्ही, संपूर्ण विमान वाहतूक उद्योग, अधिकृत तपास अहवालाची वाट पाहत आहोत. मला टाटा समूहाने घडवले आहे आणि समूह ज्यांचे पालन करतो अशा मूल्यांसह मी इश्वर आलो आहे. आपण या वारशाचे मालक नाही तर एक संरक्षक आहोत ही भूमिका चंद्रशेखरन यांनी स्पष्ट केली. एखाद्या संकटकाळात आधुनिक कॉर्पोरेट नेत्यांनी कसा प्रतिसाद द्यावा याचा बेंचमार्क चंद्रशेखरन यांनी निर्माण केला आहे.

उपक्रमाचीही सदस्य कंपनी आहे.

अदानी समूहाच्या एकत्रित क्षमतांमुळे हा दृष्टिकोन अधिक सशक्त झाला आहे. समूहाने भारताचे हरित ऊर्जा उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी १00 अब्ज गुंतवणुकीचे उद्दिष्ट ठेवले असून, अदानी समूह २0३0 पर्यंत आपली अक्षय ऊर्जा क्षमता १४.२ गीगावॅटवरून ५0 गीगावॅट इतकी वाढवत आहे आणि हरित हायड्रोजनवर आधारित एक एकात्मिक व्यासपीठ निर्माण करत आहे. या अंतर्गत, अंबुजा सिमेंट्सने वित्तीय वर्ष २0२७-२८ ६0% ऊर्जा मागणी हॉरत नवीकरणीय स्रोतांद्वारे पूर्ण करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे, यात १ गीगावॅट सौर आणि पवन ऊर्जा तसेच ३७६ मेगावॅट वेस्ट हीट रिकव्हरी सिस्टम यांचा समावेश आहे. यापैकी, अंबुजा सिमेंट्सने आधीच अनुक्रमे २९१ मेगावॅट आणि १८६ मेगावॅट क्षमतेची पूर्तता केली आहे. ग्रीन हायड्रोजन नेट-झिरो उद्दिष्ट पूर्ण करण्यासाठी महत्त्वाची भूमिका बजावणार आहे. समूहाच्या गुंतवणुकीमुळे अंबुजा आणि एसीसी यांना जीवाश्म इंधनांवरील अवलंबनता कमी करत जलद कार्बन उत्सर्जन कपात साधता येणार आहे.

ही मान्यता फक्त एकटप्पा नाही; तर ती एक जबाबदारी आहे. अंबुजा सिमेंट्स आणि एसीसी या सिमेंट उद्योगासाठी नवीन मानदंड ठरवत आहेत, हे सिद्ध करत आहेत की धाडसी हवामान कृती केवळ शक्यच नाही, तर अत्यावश्यक आहे आणि ती प्रक्रिया आधीच सुरू झाली आहे.

माझे वास्तव प्रेम आहे, तर युगचे वास्तव तीव्र दुःख आहे : शब्बीर अहलूवालिया

मुंबई, २१ जून : सोनी सबवरील उफ़फ ये लव हे मुश्किल ... मालिकेच्या टवटवीत कथानकाने आणि त्यातील जिवंत व्यक्तिरेखांनी प्रेक्षकांचे मन जिंकले आहे. या कथानकाच्या केंद्रस्थानी आहे ॲडव्होकेट युग सिन्हा, जी भूमिका शब्बीर अहलूवालिया या अष्टपैलू अभिनेत्याने साकारली आहे. युग हा बाह्यतः खूप मोहक वाटतो, पण त्याच्या मनातील भावनांच्या जखमा आल्या आहेत. अभिनेता शब्बीर स्वतः एक लाघवी, साधा आणि कुटुंब-वत्सल माणूस आहे. त्याच्या आयुष्यात प्रेम, हास्य आणि घट्ट वैयक्तिक नाती आहेत. तो एक प्रेमळ पती आणि पिता आहे आणि स्वतः मममोहकव्या स्वभाववाचा आहे. याच्या विपरीत तो जी व्यक्तिरेखा साकारत आहे, तो युग अलिप्त राहणारा तरुण आहे. प्रचंड क्वी ट्रेश आहे. वरकरणी तो कडक असल्याचा आव आणतो, प्रेमावरचा विश्वास उडाल्याचे दर्शवतो. शब्बीरच्या वस्तावापेक्षा युग फारच वेगळा आहे. त्यामुळे पडद्यावर युगच्या स्वभावातील गुंता दाखवणे अधिकच आव्हानात्मक आहे. युगाच्या हृदयातील वेदना आणि त्याने उभी केलेले भावनिक

भिंत दाखवणे एक मोठे पण रोमांचक आव्हान आहे, जे शब्बीराला त्याच्या कम्पर्ट झोनच्या बाहेर नेते. आपल्या मूळ स्वभावापेक्षा अगदी विरुद्ध अशी युगची व्यक्तिरेखा साकारण्याबाबत शब्बीर अहलूवालिया म्हणतो, प्रत्यक्ष जीवनात मी सतत प्रेमाच्या संरक्षणात असतो. मी खूप हसतो आणि मनातले सहज उघड करतो. पण युग याच्या अगदी विरुद्ध आहे. त्याने स्वतःभोवती भिंत उभारली आहे, ज्यातून तो कोणालाच प्रवेश देत नाही. मी जेव्हा पहिल्यांदा सेटवर गेलो, तेव्हा माझ्या व्यक्तिमात्त्वाचे विशेष असलेले मोकळेपणा आणि आपलेपणा हे गुण मला नियंत्रित करावे लागले आणि एक कठोर आणि सावध आविर्भाव आणवा लागला. सुरुवातीला तसे करणे जरा त्रासाचे झाले, कारण मी खरा जसा आहे, त्याची अगदी विरुद्ध मला वागायचे होते. पण त्यामुळे ही भूमिका मला अधिक आकर्षक आणि प्रेमांचक वाटली. या भूमिकेने एक अभिनेता म्हणून मला अधिक खोलात शिरण्याची संधी दिली. माझे वास्तव प्रेम आहे, तर युगचे वास्तव तीव्र दुःख आहे. या विरोधाभासांमुळेच युगची भूमिका करण्यात कसब आहे.

शब्दकोडे क्रमांक २१४३

१	२	३	४	५	६	७	८	९
		१०		११		१२	१३	
१४	१५	१६	१७		१८		१९	२०
२१		२२	२३	२४	२५		२६	
	२७		२८	२९		३०	३१	३२
३३		३४		३५	३६		३७	
		३९		४०		४१	४२	
			४३	४४	४५		४६	
४८	४९	५०		५१		५२	५३	५४
	५५	५६		५७		५८		५९
६०		६१	६२	६३				
		६४		६५			६६	
६७			६८	६९		७०	७१	
		७२	७३	७४		७५		७७
७८			७९		८०			

आडवे शब्द :-

१) वर-वधूची मिरवणूक
१) हलगर्ज, दुर्लक्ष
८) रव्छय
१०) साखळी लावलेला लोंबता दिवा
१२) हवेतील शीतलता
१४) गळाला अडकणारा जलचर
१६) फिकीर, काळजी
१७) एक द्विदल धान्य
१८) एकटा, शिंपण
१९) सत्तावीसावे नक्षत्र
२१) संगोपन
२४) लांकडी जिना
२६) गळ्यामागचा प्रतिष्ठित अवयव
२७) अधिक श्रेष्ठ, वरचढ

२८) ऐक्य, तादात्म्य पावणे
३०) केसांना मूळ रंग आणण्याचा पदार्थ
३४) अग्रण्य
३५) राजाचा राज्य करण्याचा काळ
३७) सर्प
३८) मध्यम प्रमाण
३९) कुटुलकाम
४१) गोजी, पाडी, जनावरांचे बखडे
४३) बैकरीतील एक पदार्थ
४४) प्रत्यक्ष दिलेली धमकी
४७) हत्त्या, खून
४८) मीटिंग, विचार मांडण्यासाठी बोलावलेली बैठक
५०) हातोहात, स्वरित

५२) निमित्त
५५) निमग्न, गुंग
५७) मनाची शक्ती
५९) बाप
६०) रात्रभर
६२) आरोग्य
६३) गुजराती नृत्यप्रकार
६४) अतर्क्य घटना
६६) अजगर
६७) मोठी चूक
६८) भेग, चौर
७०) नवऱ्याची दुसरी पत्नी
७२) पैजण
७४) राज्य, एक पंथ
७६) बाळाचा गुटुटीतणगा

कलाकार यंदा पावसाळ्यामध्ये कशाप्रकारे त्यांची रोगप्रतिकारशक्ती वाढवत आहेत!

मुंबई, २१ जून : पावसाळा कडक ऊन्हाळ्यापासून आरामदायी दिलासा देतो, पण यासोबत तापमानामधील चढ-उतार, पाण्यामार्फत होणारे आजार आणि रोगप्रतिकारशक्ती कमकुवत होणे अशा समस्यांचा देखील सामना करावा लागतो. व्‍यस्त शूटिंग वेळापत्रकासह धावपळ कराय्या लागणाऱ्या टेलिव्हिजन कलाकारांना तंदुरूस्त व संसर्ग-मुक्त राहण्याला प्रधान्य द्यावे लागते. हंगामी आरोग्यसंबंधित आजारांपासून संरक्षण करण्यासाठी ते रोगप्रतिकारशक्ती वाढवणाऱ्या, गरमगरम व घरी बनवलेल्या आहाराचे सेवन करतात, तसेच हर्बल व पोषण-संपन्न फूड्सचे सेवन करतात. एण्ड टीव्ही कलाकार सपना सिकरवार (बिमलेश, हप्पू की उलटन पलटन) आणि आसिफ शेख (विभुती नारायण मिश्रा, भाबीजी घर घर है) पावसाळ्यादरम्यान स्वस्थ व सक्रिय राहण्यासाठी रोगप्रतिकाशक्ती कशाप्रकारे वाढवतात, याबाबत सांगत आहोत.
मातिका हप्पू की उलटन पलटन मधील सपना सिकरवार ऊर्फ बिमलेश म्हणाल्या, पावसाळ्यादरम्यान मी सपे, भरगुती उपाय करत माझी रोगप्रतिकारशक्ती वाढवण्यावर लक्ष केंद्रित करते. मी तेलकट किंवा मसालेदार पदार्थ टाळते, कारण ते या ऋतूसाठी अनुकूल नाहीत. त्याऐवजी मी गरमगरम सूप पिते, वाफवलेल्या भाज्या खाते व हर्बल चहा पिते. मी सकाळी उठल्यानंतर तुळस व आले असलेले कोमट पाणी पिते, ज्यामुळे पचनसम मज्दत होते आणि मला दिवसभर उत्साही वाटते. मी पपई व डाळींब अशी फळे देखील खाते, जी त्वचा व रोगप्रतिकारशक्तीसाठी उत्तम आहेत. हे लहान बदल या ऋतूदरम्यान माझ्यासाठी मोठे बदल घडवून आणतात. ”

मातिका भाबीजी घर घर है मधील आसिफ शेख ऊर्फ विभुती नारायण मिश्रा म्हणाले, पावसाळा आल्हाददायी आहे, पण सोबत आजार होण्याचा धोका देखील वाढतो. म्हणून मी फूड्सबाबत कोणतीच तडजोड करत नाही, जे माझी रोगप्रतिकारशक्ती मजबूत ठेवतात. मी हलक्या प्रमाणात व गरमगरम आहाराचे सेवन करतो, ज्यामध्ये मूग डाळ, भात आणि भाज्या असतात. माझे आवडते इम्पूनीटी बूस्टर म्हणजे दूराज सायंकाळी मी कपभर हर्बल चहाचा आस्वाद घेतो. हा चहा आल्हाददायी व गुणकारी आहे; मी पावसाळ्यादरम्यान रस्त्यावरील खाद्य खात नाही आणि हायड्रेटेड राहण्यासाठी भरपूर कोमट पाणी पितो. माझ्या निदर्शनास आले आहे की सुलतान, पौष्टिक आहाराच्या सेवनामुळे दीर्घकाळपर्यंत शूटिंगादरम्यान माझे अवधान केंद्रित राहते आणि शारीरिकदृष्ट्या तंदुरूस्त राहतो. मी पावसाळ्याचा आनंद घेण्यासोबत पौष्टिक व संतुलित आहार सेवन करण्याची खात्री घेतो, कारण माझा विश्वास आहे की उत्तम आरोग्याची सुरुवात पौष्टिक आहारासोबत होते. ”

// PUBLIC NOTICE //

All the people are informed that my clients name 1. Sau. Vaishali W/o Amit Salve 2. Shri. Prakash S/o Shrihari Akhade 3. Sau. Meenal W/o Sachin Hemke, all R/o Gadchiroli has executed an agreement dated 13/07/2024 to purchase the following immovable property owned & by possessed by 1 Shri. Pramod S/o Kashinathra Joshi 2. Shyam Kashinath Joshi 3. Ku. Rekha Kashinath Joshi (Sau. Rekha Vinay Panase) 4. Sau. Mandabai Laxman Lavat 5. au. Vannmla Chandrakant Panye 6. Shri. Sharda Kashinathra Joshi. Description of property :- Situated at Mouza At. Arshoda Taluka Armori Dist. Gadchiroli P.H.C. 03 Survey no. 427 area 0.30 H.R. And piece no 429 area 1.16 H.R. both Survey no. 427 & 429 are class I Land, all survey or parcel or part of the land of Survey no. 427 & 429, which are bounded by four sides mentioned in the agreement. The land of survey no. 427 & 429 is ancestral property of Late Shri. Kashinath Joshi who died on dated 6/02/1979. The wife of Kashinath Joshi is also died. The all owner on 7/12 extract of survey no. 427 & 429 are legal heirs of Kashinath Joshi. The land of Survey no. 427 & 429 belongs to the legal heirs only.

The possession of property is handed over to my client's on the date of agreement for NATP and accordingly assurance has been given to provide the documents. Legal heirs name Shyam Kashinath Joshi died on dated 18.09.2024 after executing the agreement dated 13/07/2024. His legal heirs are not mutated on 7/12 extract of the land of survey Survey No. 427 & 429.

As per agreement my clients are ready and execute the "Sale Deed" as per time period mentioned in the agreement. The period of executing "Sale Deed" is coming to end on dated 13/07/2025.

The abovesaid owners assured to my clients that none except them have acquired any manner of right, title, interest, claim, charge or any kind whatsoever in respect of the aforesaid property. It is therefore hereby informed to the public at large that any person, institution, society, trust, bank, company or anybody excluding the said owner claims any right, title, interest, claim, charge or any kind whatsoever in respect of the aforesaid property by way of sale, mortgage, gift, lien, pledge, or any other way objection, or legal right then such person/entity should contact in person or write to the undersigned advocate within 7 days from the date of publication of this notice with sufficient documentary proof, failing of which my client shall proceed to complete the said transaction and further will enter into registered "Sale Deed" with the owners and thereafter, no one claim shall be entertain and binding on my client. Previous public notice was published and circulated in the news paper "Mahasagar" Vidarbha edition on dated 2/06/2025 for information to the public at large. At the last of public notice misprint date was 8/2/2025. Corrected one is 2/06/2025. But, no any objection or complaint received within the prescribed time of objection. Hence, this is second publication for information and notice to the public at large.

Gadchiroli Dt. 22/06/2025.

Adv. Vinesh S. Lokhande
R/o Kargil Chouk, Near Weekly Market, Gadchiroli
Tah Dist. Gadchiroli
Mobile no. 9422154722/ 9588446390

भारतीय संघ इतिहास घडवेल ?

भारताच युवा क्रिकेट संघ इंग्लंडच्या दौऱ्यावर गेला असून तिथे दोन्ही देशात पाच कसोटींची मालिका होणार आहे. या मालिकेतील पहिल्या कसोटी सामन्यास २0 जून पासून सुरुवातही झाली आहे. पहिल्या कसोटीच्या पहिल्या दिवशी भारतीय फलंदाजांनी चांगली कामगिरी करत ३०0 च्या वर धावा काढल्या त्याही फक्त तीन गडी गमावून. पहिल्याच दिवशी भारताचा सलामीवीर यशस्वी जयस्वाल आणि नवनियुक्त कर्णधार शुभमन गिल यांनी शान्के झळकावली. उपकर्णधार ऋषभ पंतने अर्धशतक आणि नवनियुक्त कर्णधार शुभमन गिल यांनी शान्के झळकावले. दोघेही पहिल्या दिवशी नाबाद असल्याने दुसऱ्या दिवशी त्यांच्या धावात भरच पडेल कदाचित शतकाचे द्विशतकात आणि अर्धशतकाचे शतकात रूपांतर झाले असेल. असो या आव्हानात्मक आणि दीर्घ दौऱ्याची सुरुवात तर चांगली झाली या बदल या युवा खेळाडूंचे अभिर्नंदन करायला हवे. मी या संघाला युवा संघ असे म्हणतो कारण या संघातील सर्वच खेळाडू युवा आहेत.

बुमरा, करून नायर आणि के एल राहुल सोडल्यास सर्व खेळाडू तिशींच्या आतील आहेत. या खेळाडूंना कसोटी सामने खेळण्याचा अनुभव कमी आहे. काही खेळाडू तर पहिल्यांदाच इंग्लंडमध्ये खेळत आहेत. इंग्लंडमध्ये खेळणे हे नेहमीच आव्हानात्मक असते कारण तेथील स्विंग होणाऱ्या चेंडूसमोर भल्या भल्या फलंदाजांचा निभाव लागत नाही. त्यात तेथील हवामान बेभरवशाचे आहे. क्षणात ऊन तर क्षणात पाऊस पडत असल्याने खेळपट्टी नेहमी आपला रंग बदलत असते. शिवाय इंग्लंडच्या खेळपट्टीवर भारताची कामगिरी नेहमीच निराशाजनक राहिली आहे. भारताने इंग्लंडमध्ये शेवटचा मालिका विजय १८ वर्षांपूर्वी म्हणजे २00७ साली राहुल द्रविडच्या नेतृत्वाखाली मिळवला होता. त्यानंतर अनेकदा भारताने इंग्लंडचा दौरा केला मात्र भारताला इंग्लंडमध्ये मालिका विजय मिळविल्या आला नाही. महेंद्रसिंग धोनी, विराट कोहली, रोहित शर्मा यांच्या नेतृत्वाखाली भारताने इंग्लंडमध्ये कसोटी मालिका खेळल्या. मालिकेत एखादा दुसरा विजय जरूर मिळाला पण भारताला मालिका खिशात घालता आला नाही. या अठरा वर्षांत भारतीय संघात अनेक दिग्गज खेळाडू येऊन गेले. त्यांनी स्वतःच्या धावांच्या राशी उभारल्या, विक्रमांचे झमले रचले पण सांघिक कामगिरी करून इंग्लंडमध्ये मालिका विजय मिळवण्याचा चमत्कार त्यांना करता आला नाही. हा चमत्कार शुभमन गिलच्या

नेतृत्वाखालील हा युवा संघ करू शकेल का ? असा प्रश्न क्रिकेट विखात विचारला जात आहे. याचे उत्तर प्रथम दर्शनी नाही असेच देतील कारण हा भारताचा हा संघ युवा आणि अननुभवी आहे. इंग्लंड संघापुढे यांचा निभाव लागणार नाही असेच सर्वांना वाटते मात्र या युवा खेळाडूंनी स्वतःच्या क्षमतेने खेळ केला, आपल्या नैसर्गिक गुणवत्तेला न्याय दिला आणि मागील इतिहास विसरून संघ म्हणून एकजुटीने खेळ केल्यास हा संघ इंग्लंडला हरवून इतिहास घडवू शकतो. तशी क्षमता या संघात निश्चित आहे. इथे संघात खूप महत्त्वाचा आहे. या खेळाडूंनी सगळाने फलंदाजी करून मोठी धावसंख्या उभारली आणि गोलंदाजांनी इंग्लंडचे वीस फलंदाज बाद करण्यावर भर दिला तर हा संघ इंग्लंडला निश्चितच आश्चर्याचा धक्का देऊ शकतो. अर्थात यावेळचा इंग्लंडचा संघही पूर्वीतका बलवान नाही. कर्णधार बेन स्टोक्स व ज्यो रूट वाळता त्यांचा एकही फलंदाज नावाजलेला नाही. त्यांची गोलंदाजीही आता पूर्वी इतकी घातक राहिली नाही. जेम्स ॲंडरसन आणि स्टुअर्ट ब्रॉड यांच्या निवृत्तीनंतर त्यांची युवा घेणारा एकही गोलंदाज त्यांना मिळाला नाही. मार्क वूड आणि जोफ्रा आर्चर हे त्यांचे मुख्य वेगवान गोलंदाज दुखापतीने ग्रासले आहेत. ते किती कसोटी खेळतील हे खुद ते ही सांगू शकणार नाही. त्यांचा फिरकी गोलंदाजीही नवखा आहे. त्यामानाने आपली गोलंदाजी खूप चांगली आहे. जगातील सर्वोत्तम वेगवान गोलंदाज जसप्रीत बुमरा भारताच्या ताफ्यात आहे तो तीन कसोटी खेळणार आहे त्यामुळे या तीन कसोटीत भारताचे पारडे निश्चितच जड राहिला. बुमराला सिराज, प्रसिद्ध कृष्णा, अर्शदीप सिंग यांची साथ मिळेल. जडेजा, कुलदीप यादव हे जागतिक स्तरावर नावाजलेले फिरकी गोलंदाज भारताच्या ताफ्यात आहे. नितीश रेड्डी आणि शार्दूल ठाकूर हे अष्टपैलू खेळ करण्यात माहीर आहेत त्यामुळे हा संघ जरी नवोदित, युवा खेळाडूंचा असला तरी त्यांनी आपल्या क्षमतेनुसार खेळ केला तर हा संघही इतिहास घडवू शकतो यात शंका नाही. इंग्लंड दौऱ्यावर असलेल्या भारतीय संघाला मालिका विजयासाठी मनापासून शुभेच्छा!

राशीभविष्य

मेघ : आज प्रलंबित कामे पूर्ण होण्याची शक्यता आहे. कामाच्या ठिकाणी येणारे अडथळे कमी होतील. उत्पन्नाचे स्रोत वाढतील. शिक्षण, आर्थिक आणि कृषी क्षेत्रात कार्यरत लोकांना फायदेशीर संधी मिळतील.

वृषभ : आजचा दिवस तुमच्यासाठी खूप शुभ आणि प्रगतीशील ठरेल. महत्त्वाच्या कामात काळजीपूर्वक विचार करून निर्णय घ्या. विरोधक तुमच्या प्रगतीचा हेवा करतील. सामाजिक प्रतिष्ठा वाढेल.

मिथुन : समाजातील उच्च पदावरील लोकांशी तुमची ओळख वाढेल. तुमच्या महत्त्वाच्या योजना काळजीपूर्वक पूर्ण करण्याचा प्रयत्न करा. कोणीतरी त्यात अडथळे निर्माण करण्याचा प्रयत्न करू शकते. **कर्क :** लांबचालीय काळाच्या संकेत आहेत. मनात आनंद वाढेल. नोकरीत पदोन्नती मिळू शकते. सरकारच्या मदतीने शेतीच्या कामात येणारे अडथळे दूर होतील. सामाजिक कार्यात रस वाढेल.

सिंह : कोणतेही अपूर्ण काम पूर्ण केल्याने मनोबल वाढेल. मित्र आणि प्रियजनांच्या मदतीने नवीन व्यवसाय किंवा उद्योग सुरू करण्याच्या योजना पूर्ण होतील. नोकरीत वरिष्ठ अधिकारजांशी तुमची जवळीक वाढेल.

कन्या : सध्याच्या काळात सहकाऱ्यांचे वर्तन वाढेल. व्यवसायात काम करणाऱ्या लोकांना नियोजनबद्ध पद्धतीने काम केल्याने फायदा होईल. प्रवास करताना अनोळखी लोकांवर जास्त</

भक्ती आणि योगाच्या माध्यमातून आरोग्यदायी समाज निर्मितीसाठी प्रयत्न करूया : मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

■ महासागर प्रतिनिधी, पुणे, दि. २१:

योग ही आमची परंपरा, संस्कृती, आनंददायी जीवनाची गुरुकिल्ली आहे. ही चिकित्सा पद्धती आहे. भक्ती आणि योगाच्या माध्यमातून आरोग्यदायी, स्वस्थ समाजाची निर्मिती व्हावी, असा प्रयत्न सर्व मिळून करूया, असे आवाहन मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी केले.

जागतिक योग दिनाच्या निमित्ताने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, श्री संत ज्ञानेश्वर महाराज संस्थान आळंदी आणि श्री संत तुकाराम महाराज संस्थान देहू यांच्या संयुक्त विद्यमाने आयोजित 'वाचकी भक्तीयोग' कार्यक्रमाला ते बोलत होते.

यावेळी उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री चंद्रकांतदादा पाटील, नगर विकास राज्यमंत्री माधुरी मिसाळ, संत साहित्याचे अभ्यासक ज्येष्ठ साहित्यिक डॉ. सदानंद मोरे, विद्वत रत्निणी संस्थान पंढरपूरचे सहअध्यक्ष गहिनीनाथ औसेकर, पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरु डॉ. सुरेश गोसावी,

विभागीय आयुक्त डॉ. चंद्रकांत पुलकुंडवार, पुणे शहर पोलीस आयुक्त अमिर्तेज कुमार, पुणे मनपा आयुक्त नवल किशोर राम, क्रीडा संचालक शीतल तेली उगले, जिल्हाधिकारी जितेंद्र ढुंडी, विद्यापीठाच्या सल्लागार परिषदेचे सदस्य राजेश पांडे आदी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री फडणवीस योग हा शरीर आणि मनाला सर्वांगीने पुनरुज्जीवित करणारा असल्याचे सांगून मुख्यमंत्री फडणवीस म्हणाले, योगाचे हे आमचे

प्राचीन ज्ञान जगाने स्वीकारावे यासाठी प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी संयुक्त राष्ट्रात योग दिनाचा प्रस्ताव ठेवला आणि सर्व देशांनी पाठिंबा दिलेला हा संयुक्त राष्ट्राच्या इतिहासात एकमात्र प्रस्ताव आहे. गेल्या ११ वर्षे जागतिक योग दिवस साजरा करण्यात येत आहे.

योगसाधना कोणालाही करता येते. शरीर, मनाला आणि शरीरातील सर्व चक्रांना पुनरुज्जीवित करत उभारी देण्याचे काम योगासनाच्या माध्यमातून होते. ही

सर्व आसने शरीराची रचना लक्षात घेऊन रचलेली आहेत. नखापासून केसापर्यंत शरीराच्या प्रत्येक बाह्य आणि अंतर्गत अवयवाला दिशा देण्याची आणि उपचार करण्याची रचना योगासनात आहे. जगांमध्ये योगासनाकडे उपचार शक्ती (हिलींग पॉवर), आरोग्यदायी जीवनशैली (वेलनेस) म्हणून पाहिले जाते, असेही मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले.

यावर्षी प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांनी दिलेला 'एक भूमी, एक आरोग्य' हा संदेश कृतीतून देणारा वारकरी संप्रदाय आहे. म्हणून वारकऱ्यांसोबत योगासन करणे ही एकप्रकारे आनंदाची पर्वणी आहे. आज सर्व दिंड्या मुक्कामाच्या ठिकाणी योगासन करत आहेत. तसेच ७०० महाविद्यालयातील विद्यार्थीदेखील योगासनात सहभागी झाले आहेत, ही आनंदाची बाब आहे. आयोजकांनी आरोग्य वारी हे नवीन रिंगण दिले असून ते पुढे कायम चालत रहावे, अशी अपेक्षाही मुख्यमंत्र्यांनी व्यक्त केली.

मंत्री पाटील म्हणाले, प्रधानमंत्री

नरेंद्र मोदी यांनी संयुक्त राष्ट्रांमध्ये योग दिनाचा प्रस्ताव मांडला त्यानुसार हा दिन साजरा केला जातो. आज एकाच वेळी भारत आणि जगातील जवळपास १० कोटी लोक योग करत असतील, अशी अद्भुत किमया झाली आहे. ५ हजार वर्षांपासूनच्या इतिहासातील योग, ध्यान, यज्ञाचे महत्त्व पुन्हा एकदा जगाच्या लक्षात आले असून यातील विज्ञानाचे सर्व जग अनुसरण करत आहे.

योग कार्यक्रमात आमदार सर्वश्री भीमराव तापकीर, हेमंत रासने, सुनील कांबळे, पिंपरी चिंचवड पोलीस आयुक्त विनय कुमार चौबे, पिंपरी चिंचवड मनपा आयुक्त शेखर सिंह, जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी गजानन पाटील, विद्यापीठाचे प्र-कुलगुरु पराग काळकर, श्री संत ज्ञानेश्वर महाराज संस्थानचे विश्वस्त अॅड. राजेंद्र उमाप, भावार्थ देखणे आदी सहभागी झाले. परदेशी नागरिक, विद्यापीठातील अधिष्ठाता, प्राचार्य, विद्यार्थी आदी योगात सहभागी झाले.

महिलेवर अत्याचार करून पतीला ठार मारण्याची धमकी

■ महासागर प्रतिनिधी, हिंगोली, दि. २१:

हिंगोली ग्रामीण पोलिस ठाण्यांतर्गत एका गावात महिलेवर अत्याचार तरून तिच्या पतीलाच धमकी देऊन तिच्या मुलीचा विनयभंग करणाऱ्या एका तरुणावर हिंगोली ग्रामीण पोलिस ठाण्यात शनिवारी ता. 21 पहाटे गुन्हा दाखल झाला आहे. या प्रकरणात आरोपी तरुणाच्या शोधासाठी पोलिसांचे पथक रवाना झाले आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार, हिंगोली ग्रामीण पोलिस ठाण्यांतर्गत एका गावात विकास गिरी या तरुणाने एका महिलेवर अत्याचार केला.

मात्र बदनामीच्या भितीमुळे तिने हा प्रकर कोणालाही सांगितला नाही. त्यामुळे विकास याने मागील काही दिवसांपासून तिच्यावर जबरदस्तीने अत्याचार करीत होता. दरम्यान, शुक्रवारी ता. २० त्याने पुन्हा एकदा महिलेच्या घरात जाऊन तिच्यावर जबरदस्तीने अत्याचार केला. या प्रकाराची माहिती त्या महिलेच्या पतीला मिळल्यानंतर त्याने विकास याला जाब विचारला.

मात्र त्याने त्यांनाच जिवे मारण्याची धमकी देऊन शांत केले. या प्रकारामुळे घाबरलेल्या महिलेची मुलगी तेथे आल्यानंतर विकास याने त्यामुलीचाही विनयभंग करून पळ काढला. या प्रकारानंतर त्या महिलेने कुटुंबियांसह थेट हिंगोली ग्रामीण पोलिस ठाणे गाठून रिस्तार तक्रार दाखल केली.

यामध्ये विकास याने मागील एक वर्षांपासून जबरदस्तीने अत्याचार केला असून पतीलाही जिवे मारण्याची धमकी दिली. यावरून पोलिसांनी विकास गिरी या तरुणाविरुद्ध गुन्हा दाखल दाखल केला आहे.

स्थानिक स्वराज संस्थांमध्ये राबविणार माझी वसुंधरा अभियान : पंकजा मुंडे

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१:

पर्यावरणाचे जतन, संवर्धन व संरक्षण अभियान राबविण्यास सुरुवात करण्यासाठी राज्य शासनाचा पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग माझी वसुंधरा हा अभियान उपक्रम राबवित आहे. राज्यस्तरावर या अभियानाची प्रभावी अंमलबजावणी केल्यानंतर आता 1 एप्रिल 2025 ते 31 मार्च 2026 याकालावधीत माझी वसुंधरा अभियान 6.0 हे राज्यातील स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये राबविण्याचा निर्णय घेतला असल्याची माहिती पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्री पंकजा मुंडे यांनी दिली आहे.

निसर्गाचा भूमी, जल, वायू, अग्नी, आकाश या पंचमहाभूतांवर लक्ष केंद्रीत करून वातावरणीय बदल आणि पर्यावरणाच्या समस्यांबद्दल नागरिकांमध्ये जागरूकता निर्माण

करण्यासाठी माझी वसुंधरा अभियान राबविण्यास सुरुवात करण्यात आली. निसर्गाच्या पंचतत्वावर आधारित संरक्षण व संवर्धन करणाऱ्या विविध शासकीय योजना, कार्यक्रम, उपाययोजना एकत्रित करून स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या माध्यमातून त्या प्रभावीपणे व मिशनमोड पद्धतीने राबविण्यासाठी अभियान मार्गदर्शन प्रारूप संच (टूलकिट) तयार करण्यात आला आहे. आतापर्यंत पाच टप्प्यात माझी वसुंधरा अभियानाची अंमलबजावणी झाली आहे.

माझी वसुंधरा अभियानांतर्गत स्थानिक संस्थांनी पर्यावरणाचे संरक्षण व

संवर्धन करणाऱ्या विविध योजनांची प्रभावी अंमलबजावणीनंतर माझी वसुंधरा अभियान 6.0ची अंमलबजावणी स्थानिक स्वराज्य संस्था पातळीवर करण्यात येणार आहे. या अभियानांतर्गत नांदोदी केलेल्या 422 नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्था व

27895 ग्रामपंचायती अशा एकूण 28,317 स्थानिक स्वराज्य संस्थांमध्ये माझी वसुंधरा अभियान 6.0 राबविण्यात येणार आहे. अभियानात सहभागी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे लोकसंख्या निहाय गट करून सर्वांचे घेण्यात येणार आहे.

मालवणीत अल्पवयीन मुलीवर वारंवार अत्याचार

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१:

मुंबईच्या मालवणी परिसरातून एक संतापजनक घटना समोर आली आहे. एका 14 वर्षीय मुलीवर अत्याचार केल्याप्रकरणी पोलिसांनी दोन जणांना अटक केली आहे. पोलिसांनी दिलेल्या माहितीनुसार आरोपींनी अल्पवयीन मुलीला धमकावत तिच्यावर अत्याचार केला.

पीडित मुलीच्या कुटुंबियांनी तक्रार दाखल करताना म्हटले आहे की, काही दिवसांपूर्वी मुलीवर दोन जणांनी धमकी देत अत्याचार केला. 6 जून रोजी पीडितेची ती अश्लील क्लिप तिच्या आईला पाठविण्यात आली. तेव्हा हा प्रकरण उघडकीस आला. या नंतर त्यांनी मालवणी पोलिसात तक्रार दाखल केली. पोलिसांनी दोन आरोपींना अटक केली आहे.

पीडित अल्पवयीन मुलगी फेब्रुवारी महिन्यात मैत्रीणीच्या बर्थडे पार्टीला तिच्या घरी गेली होती. त्यावेळी मैत्रीणीच्या घरी कोणीही नव्हते. एक 23 वर्षाचा एक तरुण आला. याच तरुणाने पीडित मुलीवर बलात्कार करत त्याचे चित्रिकरण केले. या व्हिडिओ त्याने दुसऱ्या मित्राला पाठवला

त्याने या व्हिडिओच्या माध्यमातून मुलीला धमकी देण्यास सुरुवात केली. सोशल मिडीयावर हे सर्व अपलोड करेल अशी धमकी देत त्याने लॉजवर नेत तिच्यावर अत्याचार केला. यानंतर हा व्हिडिओ तिच्या आईला पाठवल्याने हा प्रकार उघडकीस आला.

या प्रकरणी मालवणी पोलिसांनी भारतीय न्याय संहितेच्या कलम 64 (1), 56 (1), 3 (5) अन्वये बलात्काराचा गुन्हा नोंदवला आहे. तसेच माहिती तंत्रज्ञान कायद्यानुसार अश्लील व्हिडिओ प्रसारित केल्याबद्दल स्वतंत्र गुन्हाही दाखल करण्यात आला आहे. पोलिसांनी त्वरीत तपास सुरू करत दोन आरोपींना अटक केली आहे. अटक करण्यात आलेल्या आरोपींपैकी एक 23 वर्षाचा असून अला चालक आहे. दुसरा आरोपी पाळीव कुत्रा सांभाळण्याचे काम करतो. आपली बदनामी होईल या भीतीने ती नाइलाजास्तव त्याला भेटायला गेली. त्या आरोपीने पीडितेला गोराई येथील एका लॉजमध्ये नेऊन तिच्यावर बलात्कार केला. त्यानंतर दीड महिन्यांच्या काळात दोन्ही आरोपींनी तिला वारंवार धमकावून तिच्यावर बलात्कार केला.

नाशिकच्या ५ धरणांतून गोदापात्रात विसर्ग 'नाथसागरा'त १४ हजार क्युसेक वेगाने पाण्याची आवक

■ महासागर प्रतिनिधी, नाशिक, दि. २१:

नाशिक जिल्ह्यात गत दोन दिवसांत समाधानकारक पाऊस झाला आहे. सध्याही पावसाची संततधार सुरू आहे. परिणामी, गंगापूरसह जिल्ह्यातील 5 धरणांतून खालच्या भागात पाण्याचा विसर्ग करण्यात येत आहे. त्यामुळे पैठणच्या जायकवाडी प्रकल्पात नांदूरमध्यमेश्वरमार्गे सुमारे 14 हजार क्युसेक वेगाने पाण्याची आवक सुरू झाली आहे. यामुळे छत्रपती संभाजीनगरसह या धरणावर अवलंबून असणाऱ्या शहरांचा व शेतीचा पाणीप्रश्न सुटण्यास मदत होणार आहे.

नाशिक शहरासह जिल्ह्यात गुरुवारी झालेल्या मुसळधार पावसामुळे धरणासाठ्यात कमालीची वाढ झाली आहे. यामुळे गंगापूर धरणातून शुक्रवारी सकाळी 9 वा. 1 हजार क्युसेक वेगाने पाण्याचा

विसर्ग सुरू करण्यात आला. हा विसर्ग आज शनिवारी दुपारी पुन्हा 1160 वरून 2 हजार 320 क्युसेकपर्यंत वाढवण्यात आला. यासाठी धरणाच्या 9 पैकी 3 दरवाजे काही फुटांनी उघडण्यात आले. धरणाच्या पाणलोट क्षेत्रात सुरू असणारा पाऊस, ढगाळ हवामान यामुळे धरणातील पाण्याची आवक वाढण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे खबरदारी म्हणून पाण्याचा विसर्ग वाढवण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे. सध्या गंगापूर धरणात 65 टक्के पाणीसाठा उपलब्ध आहे. पावसामुळे जिल्ह्यातील पाणीसाठी 42 टक्क्यांवर पोहोचला आहे.

1 दारणा, नांदूरमध्यमेश्वर, कादवा, पालखेड या इतर 4 धरणांतूनही खालच्या दिशेने पाणी सोडण्यात आले आहे. यामुळे नदीकाठच्या नागरिकांना सतर्कतेचा इशारा देण्यात आला आहे. सद्यस्थितीत दारणा धरणातून 4,742 क्युसेक, तर

कोल्हापुरात पंचगंगा नदीच्या पाणीपातळीत वाढ

कोल्हापुरात पंचगंगा नदीची पाणी पातळी 28 फुटांवर पोहोचली आहे. कोल्हापूर शहरामध्ये पावसाने विश्रांती घेतली आहे. पण घाटमाथ्यावर पावसाची संततधार सुरूच आहे. राधानगरी धरणातूनही पाण्याचा विसर्ग होत असल्यामुळे पंचगंगा नदीच्या पाणी पातळीमध्ये वाढ होत आहे. जिल्ह्यातील अनेक बंधारे पाण्याखाली गेले असून त्या ठिकाणी पर्यायी मार्गाने वाहतूक सुरू आहे.

नांदूरमध्यमेश्वर धरणातून शुक्रवारी रात्री 9 वाजता 9,465 क्युसेक पाणी सोडण्यात आले आहे.

याशिवाय कादवातून 530 क्युसेक, तर पालखेड धरणातून 1,350 क्युसेक वेगाने पाणी सोडले जात आहे. होळकर पुलाखालाही 1446 क्युसेक वेगाने पाण्याचा विसर्ग सुरू आहे.

नाशिक जिल्ह्यात धरणांतून पाणी सोडण्यात आल्यामुळे मराठवाड्यातील जायकवाडी धरणात मोठ्या प्रमाणात पाण्याची आवक सुरू झाली आहे. हे पाणी नांदूरमध्यमेश्वर मार्गे नाथसागरात दाखल होत आहे. या धरणाच्या पाणलोट क्षेत्रासह नाशिक जिल्ह्यात मोठ्या प्रमाणावर पाऊस झाल्यामुळे गोदावरीला पूर आला आहे.

आयआयटी मुंबईमध्ये अनोळखी तरुणाची घुसखोरी

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २१:

पवई येथील भारतीय तंत्रज्ञान संस्थेत सुखा व्यवस्था भेदून एक अनोळखी तरुण शिल्ल्याचा प्रकार उघडकीस आला. बिलाल अहमद फैय्याद अहमद तेली (२२) असे या तरुणाचे नाव आहे. तो कर्नाटकमधील मंगळूर येथील रहिवासी आहे. त्याचा उद्देश कोण होता ते अद्याप स्पष्ट झालेले नाही. पवई पोलीस याप्रकरणी अधिक तपास करीत आहेत. संस्थेच्या सभागृहात १७ जून रोजी व्याख्यान सुरू असताना बिलाल अहमद फैय्याद अहमद तेली तेथे हजर असल्याचे आढळले होते. सुखा रक्षकांनी ताब्यात घेतले आणि पवई पोलिसांकडे सुपूर्द केले. तो २ ते ७ जून यकालावधीत आयआयटीच्या परिसरातील वर्गातगुहात बेकायदेशीरपणे रहात होता.